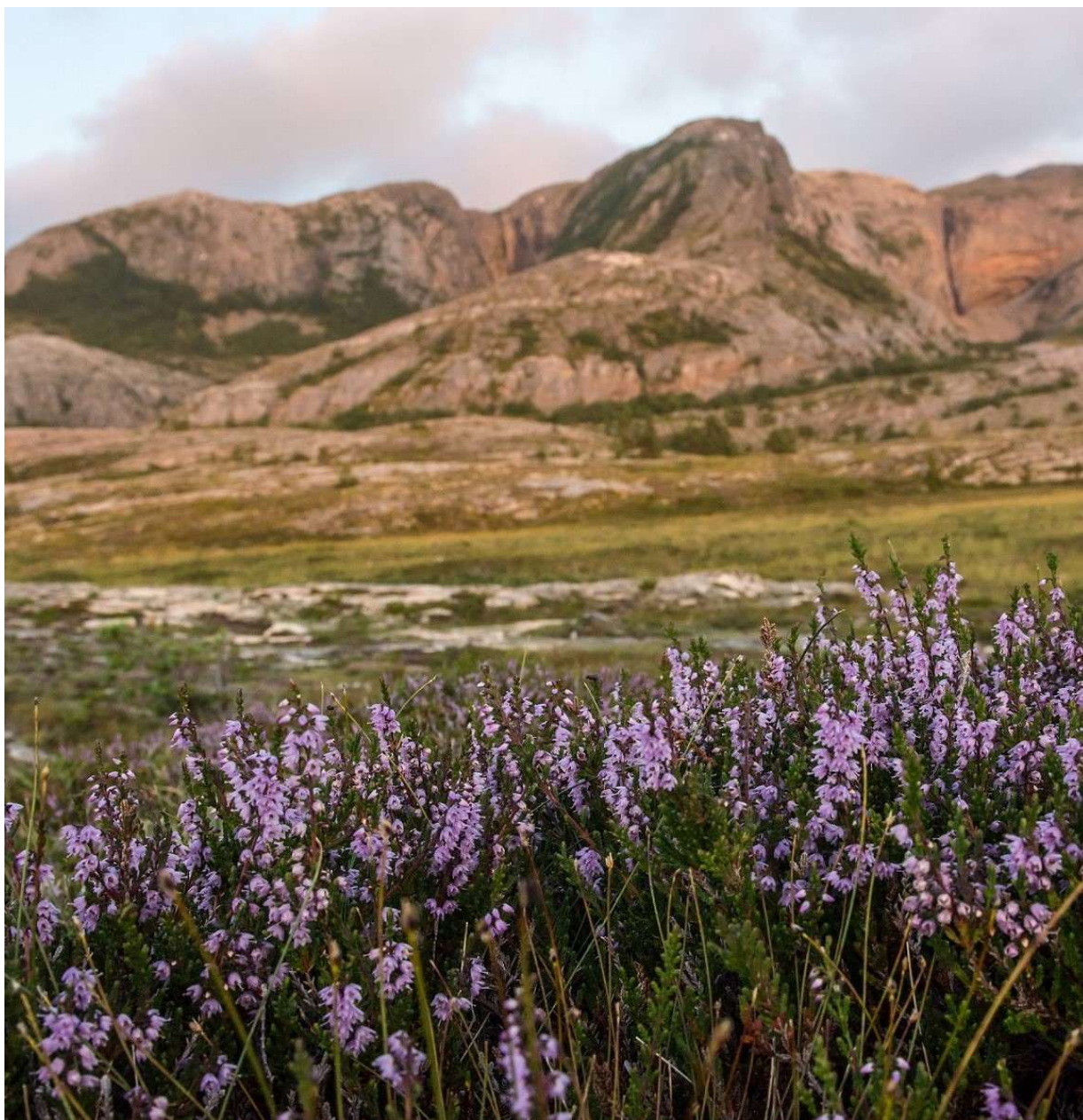

Budsjett 2027

Økonomiplan 2027-2030

Kommunestyrets endelige vedtak:

Budsjettnemndas innstilling:

Rådmannens tilråding

A. Årsbudsjettet for 2027

Åfjord kommunestyre vedtar årsbudsjett for Åfjord kommune for drift og investeringer slik det fremgår av foreliggende drifts- og investeringsbudsjett i budsjettskjema §5-4, §5-5 og §5-6.

B. Låneopptak:

Låneopptak skjer i henhold til investeringsbudsjettet for 2027 med inntil kr. 54.502.400. Av dette er kr. 19.502.400 lån til VAR-investeringer.

Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endelige avdragsvilkår og endelige rentevilkår, herunder rentebetingelser og eventuell rentebindingsperiode i hele lånets løpetid.

C. Skatt

1. Skatteøret fastsettes til maksimalsatsen.

D. Eiendomsskatt

1. Med hjemmel i lov om eiendomsskatt av 6. juni 1975 nr. 29 (esktl.) §§ 2, 3 og 4, vedtar Åfjord kommunestyre å skrive ut eiendomsskatt i kommunen for 2027.

2. Eiendomsskatt skrives ut på:

«Berre kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum» jfr. esktl. § 3 bokstav c). Utskrivningsalternativet omfatter også flytende oppdrettsanlegg i sjø jfr. esktl. § 4 tredje ledd.

3. Skattesatsen skal være kr 7,- av hver kr 1.000,- av takstverdien (dvs. 7 promille), og samme skattesats benyttes på de særskilte skattegrunnlagene.

4. Eiendomsskatten forfaller til betaling i to terminer, den 15. mai og den 15. november.

5. Når det gjelder medlemmer til skattetakstnemnda og klagenemnda for eiendomsskatt samt eiendomsskattevedtekter, vises det til kommunestyrets vedtak i sak KST-81/2023 i møte 16.11.2023, og sak KST-14/2019 i møte 11.12.2019. Takstvedtektene skal gjelde for eiendomsskatteåret 2027 jfr. esktl. § 10.

6. Det ble gjennomført en retaksering av skattegrunnlagene både i Roan kommune og Åfjord kommune i 2018, og disse legges til grunn for utskrivning av eiendomsskatt for 2027. Det skal skje en samordning av takstene ved at skattepliktige eiendommer beliggende i tidligere Roan kommune takseres likt/i tråd med gjennomført taksering for eiendommer beliggende i Åfjord kommune. Nye anlegg omfattet av punkt D.2 er taksert løpende ved ferdigstillelse.

Rådmannens kommentarer

Satsing i omstilling

Begrepet «omstilling» har vært den røde tråden i budsjettarbeidet i Åfjord kommune i de siste årene. For mange har dette i første rekke handlet om økonomisk omstilling. Med den nye kommuneplanen fra 2022 ble klima, miljø og bærekraft satt på dagsorden, og som synliggjorde andre behov for endringer, -omstillingen til «lavutslippssamfunnet», også på lokalt plan. I kraft av å være kommuneplanens handlingsdel ble også budsjett og økonomiplandokumentene omarbeidet i strukturert etter FNs bærekraftsmål. I tillegg er bruken av kunstig intelligens, både i arbeidslivet og i dagliglivet hos den enkelte av oss, i ferd med å bli en driver for omstilling i tiden som kommer.

Behovet for omstilling har blitt den nye normalen, og som gjør seg gjeldende både for oss som privatpersoner, i næringslivet og ikke minst i offentlig sektor. Drivere i denne utviklingen kan oppsummeres innenfor klima, demografi, teknologisk utvikling, samt forsvar og beredskap. Økende behov for tjenester i en aldrende befolkning, samtidig som arbeidsstyrken går ned, og at vi lever i en verden der vi igjen er nødt til å satse på oppbygging av forsvaret for å trygge vår egen fred og frihet, gjør at vi må ta krevende valg i tiden som kommer. I et historisk perspektiv er ingenting av dette nytt, men tempoet er et helt annet nå enn hva som har vært tilfelle i tidligere tider.

Vi lever også i en tid der tillitten til offentlige myndigheter er på hell, og debattklimaet hardner til. Dette gjelder ikke minst på den internasjonale og nasjonale scenen, men vi ser det også her hjemme i vårt eget lokaldemokrati. Erfaringene fra Ukraina viser at nasjonal motstandskraft er avhengig av velfungerende kommuner og tillit i befolkningen. Når ressursene blir knappere, forskjellene øker, og når skillet mellom sant og usant hviskes ut, må vi stå stødig i vår egen virkelighet og ta kloke valg. Uansett synes det som om at misnøyen blant mange øker, noe som særlig merkes for det som er satt til å ta ansvar i samfunnet. At folk ikke vil stille til valg på grunn hets og mishagsyttringer er noe som hver og en av oss må både ta avstand fra. «Valgløftet 2027» er i så måte et viktig dokument.

For å kunne skape attraktive arbeidsplasser, tilby gode fagmiljø og derigjennom levere tjenester av god kvalitet, har kommunene på Fosen satt i gang et arbeid med å samordne og videreutvikle samarbeidet mellom kommunene på Fosen. Fosen skal fortsette å bestå av 4 selvstendige kommuner, men økt samarbeid og samordning vil forhåpentligvis føre til at alle innbyggerne på Fosen får et godt tjenestetilbud også i fremtida, samtidig som kommunene fortsatt klarer å bli attraktive oppdragsgivere både for dagens og fremtidens arbeidstakere. Dette er et arbeid som vil fortsette inn i 2027, og erfaringene så langt tyder på at Fosen kommunene tenker riktig i å knytte seg sammen i et tettere tjenestesamarbeid på tvers av kommunegrensene. Fra 1. januar 2026 ble også NAV-kontorene på Fosen samlet under samme paraply med Åfjord som vertskommune, noe som synes å være vellykket sett med både øynene til brukere og ansatte.

Forslag til budsjett for 2027 og økonomiplan for 2027 – 2030

I foreliggende budsjettforslag vil rådmannen understreke behovet for kontinuerlig omstilling til skiftene rammebetingelser, samt balansere behovet for å ta ned risiko som følge av høy gjeldsbelastning, samtidig som kommunen fortsatt skal satse for å møte fremtidens utfordringer. Som følge av at vi lever i en urolig verden, er de statlige overføringene i det nedre sjikt i forhold til forventningene. Dette har også medført at budsjettet denne gangen inneholder sterkere prioriteringer, blant annet er skolemat satt på vent for å søke mer kostnadseffektive løsninger som gjør det mulig å implementere ordningen i hele kommunen på sikt.

Samtidig foreslår rådmannen i budsjettforslaget å bygge ut kjøkkenet ved Åfjord helsesenter i investeringsbudsjettet for 2027. Kjøkkenet som er fra første halvdel på 1970 tallet behøver en betydelig oppgradering, og lager-, kjøle- og frysekapasiteten må utvides. Denne satsingen vil både bidra til å skape et arbeidsmiljø som personalet fortjener, men også øke kapasiteten for å håndtere dagens og fremtiden behov, og for å kunne følge opp satsingen på skolemat fremover.

Vi ser også at behovene for tjenester i befolkningen er sterkt økende. Åfjord kommune går nå inn i en periode frem mot 2030/-35 der antall innbyggere over 80 år øker markant. Dette fordrer at kommunen tar grep, og bygging av nye omsorgsboliger er et tiltak som foreslås tatt inn som en av satsingene i økonomiplanen denne gangen. Videre har behovet for styrking av bo- og oppfølgingstjenestene vært presserende, og takket være nye eiendomsskatteinntekter, kan rådmannen i dette budsjettet foreslå en styrking innenfor dette området.

Åfjord kan i 2026 også konstatere en gledelig økning i folketallet, noe som både kan være et uttrykk for optimisme og en bekreftelse på at gjennomførte satsinger synes å gi effekt. I motsetning til mange kommuner som nå vrir ressurser fra oppvekst til helse på grunn av sviktende barnetall og en aldrende befolkning, vil Åfjord både beholde ressurser innen barnehage og skole, samtidig som kommunen må ivareta et større antall eldre med hjelpebehov. Dette er en krevende, men samtidig positiv utfordring.

Avslutning

Selv om Åfjord kommune har tatt grep og rustet seg for tiden som kommer, er det viktig å holde fokus. Dette gjelder både i forhold til kontinuerlig omstilling, ta i bruk nye teknologiske hjelpemidler, se på organiseringen av arbeidet, prioritere ressursene slik at de utnyttes best mulig, og hele tiden holde et øye på utstyr og infrastruktur, slik at oppgavene kan tilbys og utføres på best mulig måte.

Åfjord kommune har alle muligheter til å lykkes i en tid der utfordringene kommer tettere. Omstilling har blitt en del av hverdagen, og mange krevende saker er allerede tilbakelagt. Kommunen har klart å beholde et økonomisk handlingsrom som følge av en rekke inntekter knyttet kraft og havbruk, en stor del av kommunens bygningsmasse er fornyet og tilfredsstiller dagens og morgendagens krav til funksjonalitet og kommunen har en kompetent arbeidsstokk og politikere som er konstruktive og løsningsorientert.

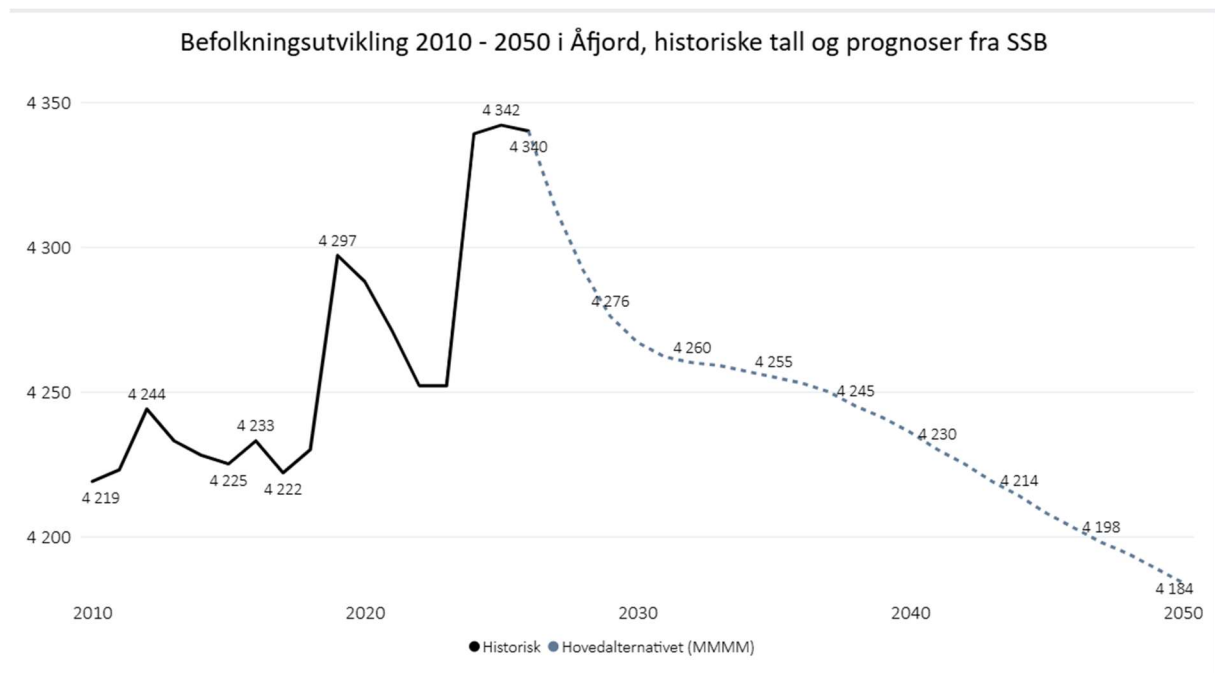
Med sterk budsjett disiplin i organisasjonen, politisk nøkternhet og godt samarbeid mellom politikk og administrasjon, kan Åfjord kommune lande disse utfordringene på en god og betryggende måte, til beste for alle oss som er innbyggere i Åfjord kommune. Så er det viktig å ha respekt for medarbeiderne i Åfjord kommune som i disse dager må strekke seg ekstra for å få knappere ressurser til å strekke til i en meget krevende tid.

Introduksjon og bakgrunn for driftsfordeling

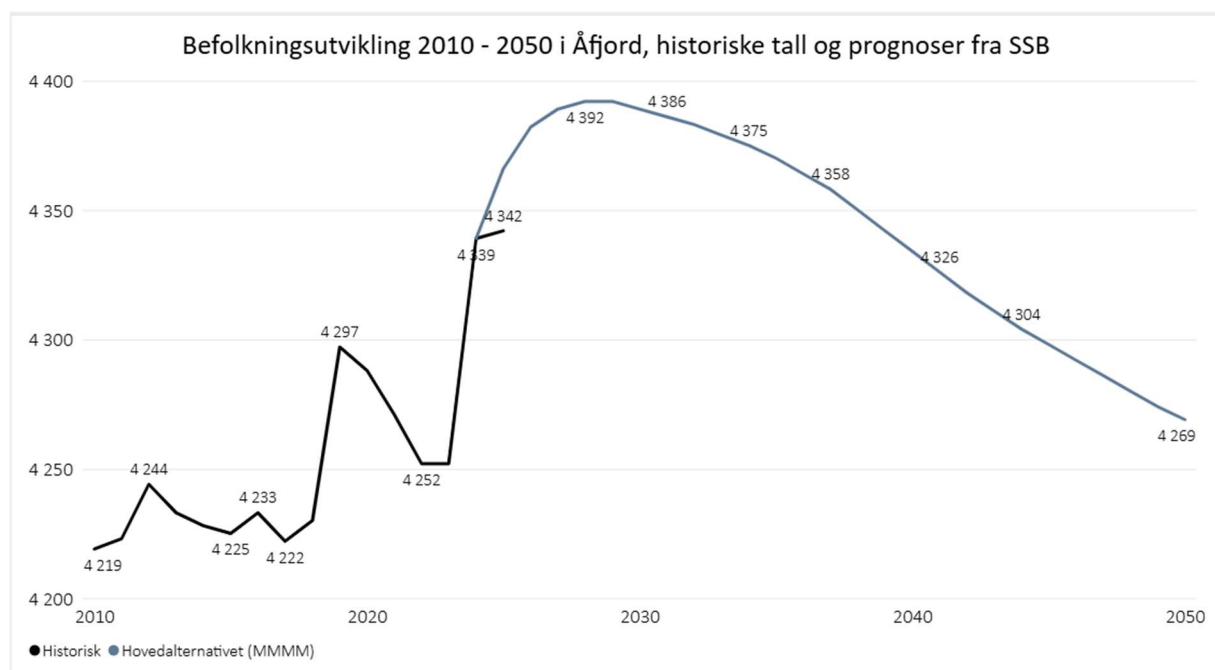
Befolkning og befolkningssammensetning

SSB publiserte en oppdatert befolkningsprognose i våres. Det er lite nytt under solen for vår del, men den oppdaterte prognosen er jevnt over litt mer «negativt anlagt» enn prognosen av 2024. SSB estimerer at vi totalt sett er noen færre Åfjordinger i kommunen i 2050 enn de gjorde i 2024. Videre så estimerer de at antall personer i aldersgruppen 80+ er nokså lik. Under stilles prognosen fra 2026 opp mot prognosen fra 2024. Alle de følgende grafene og datagrunnlag er hentet fra Trøndelag i tall.

Befolkningsprognose 2026-2050, totalt innbyggerantall med historikk, hovedalternativet (MMMM):

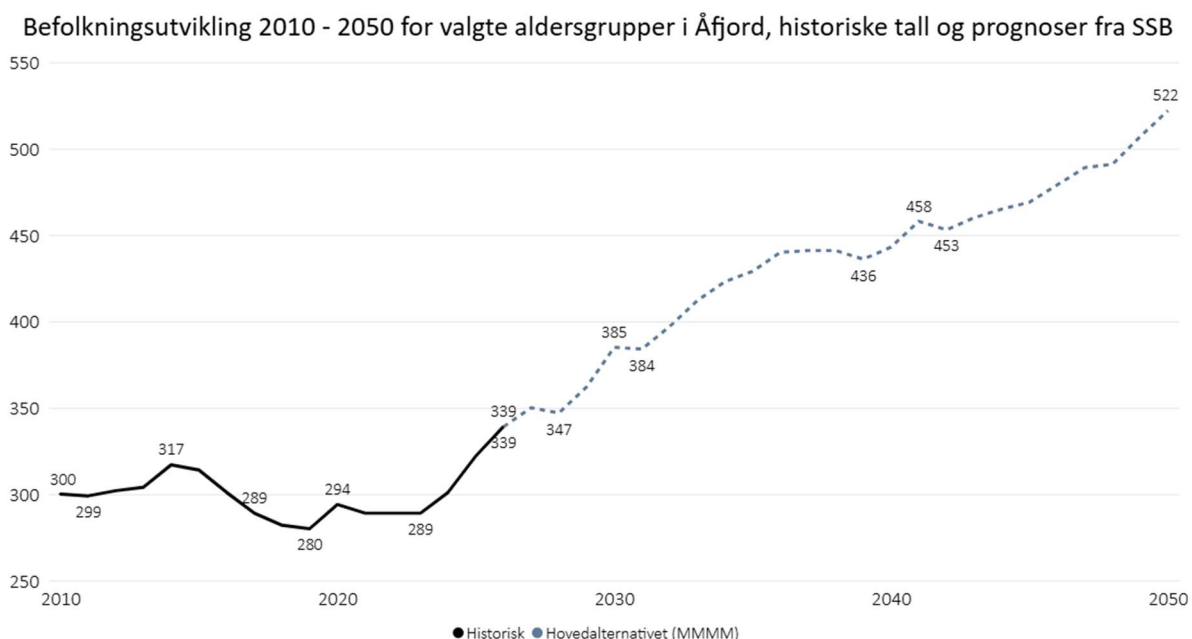

Befolkningsprognose 2024-2050, totalt innbyggerantall med historikk, hovedalternativet (MMMM):

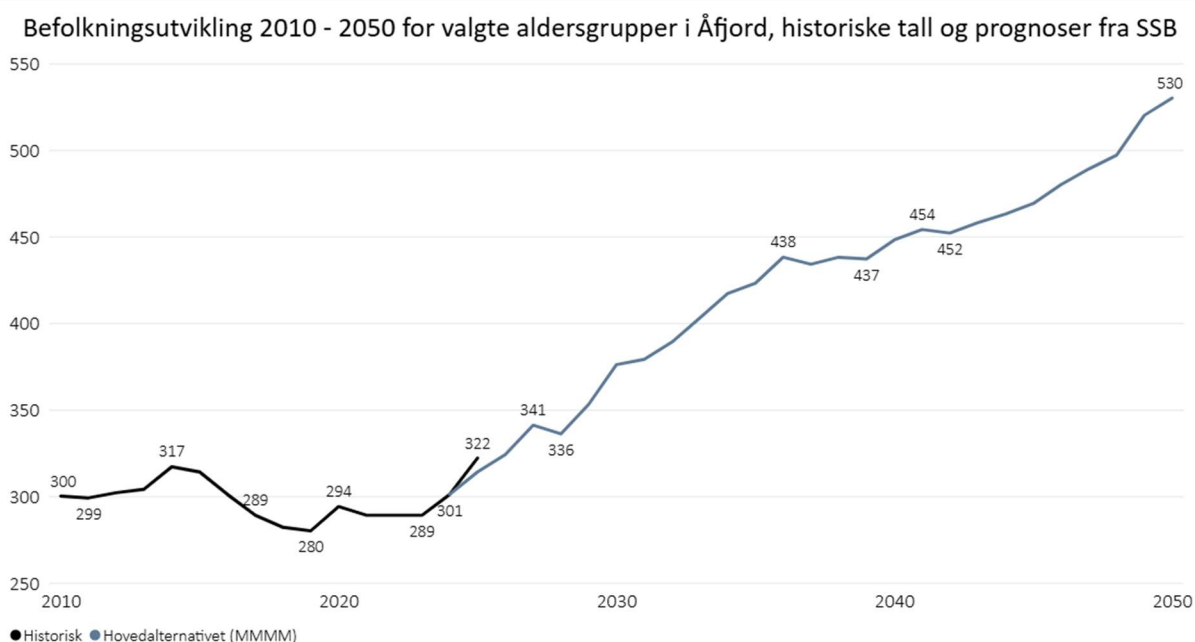

Trenden er relativt lik i begge prognosene, der vi estimeres å få en befolkningsnedgang inn mot 2050. Ser vi videre på antatt utvikling i aldersgruppen 80+ for de to prognosene er den relativt lik

Befolkningsprognose 2026-2050, aldersgruppen 80+, hovedalternativet (MMMM):

Befolkningsprognose 2024-2050, aldersgruppen 80+, hovedalternativet (MMMM):

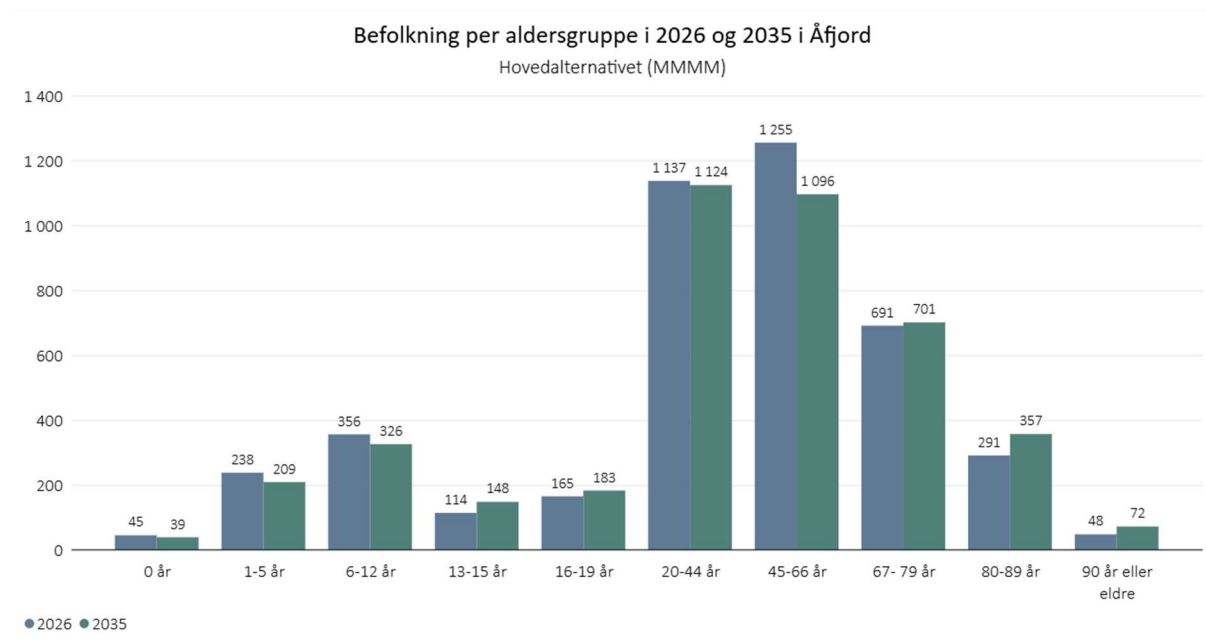

Felles for begge oppstillingene er at det er kjent materie. Vi estimeres å bli færre, og eldre. Dette er ikke noe nytt. Vi begynner allerede å se effekten av dette på antall besøk hjemmetjenesten utfører i løpet av en dag. Andelen av befolkningen over 80 år som bruker hjemmetjeneste har for Åfjords del vært relativt stabil de siste årene, omtrent 28%. Framskriver vi dette og sammenstiller med befolkningsprognosen ser vi at det er i løpet av de neste årene vi vil oppleve størst økning i antall brukere av hjemmetjenesten:

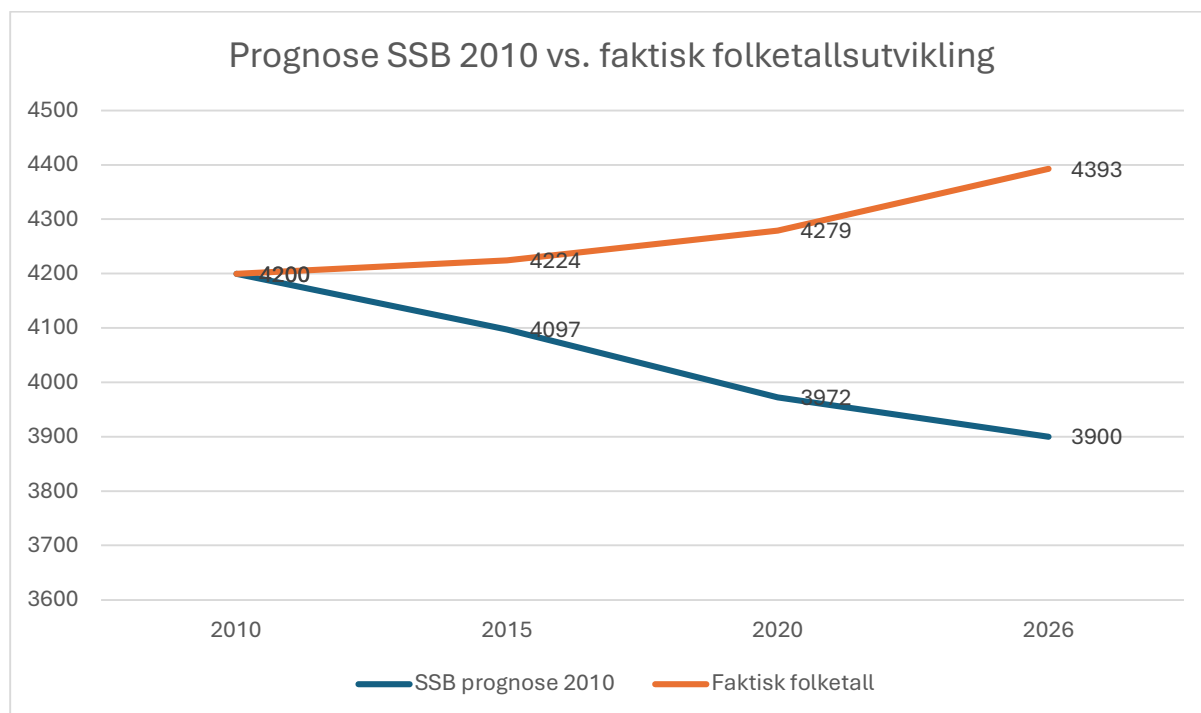
År	Innbyggere 80+ totalt	Antall brukere (28%)	Økning
2025	322	90	
2030	385	108	18
2035	429	120	12
2040	443	124	4
2045	469	131	7

Det er altså de neste årene økningen i antall brukere vil være brattest. På bakgrunn av dette foreslår rådmannen at det allerede i 2027 avsettes kr. 1.000.000 til prosjektering av omsorgsboliger i Åfjord sentrum, med tentativ byggestart i 2028 og ferdigstilling i 2029/2030.

Ser vi litt bredere på befolkningssammensetningen de neste årene vil vi også oppleve at antall personer i arbeidsfør alder vil gå merkbart ned inn mot 2035. Dette vil utfordre både kommunen og privat næringsliv på tilgjengelig arbeidskraft de neste årene, hvilket vi allerede nå ser tendenser til – i alle fall i kommunal sektor.

Leter man litt på internett kan man finne gamle befolkningsframskrivninger publisert av SSB. Framskrivningen publisert i 2010 estimerte at Åfjord og Roan totalt sett ville bestå av ca. 3900 personer i 2026. Det viste seg å bli en bom på omtrent 500 innbyggere.

Historien vil vise om SSB får riktig i sine totale spådommer for Åfjord kommune med prognose av 2026.

Men at vi blir stadig flere eldre, det er utvilsomt.

Økonomisk bærekraft

Det følgende er i all hovedsak en forlengelse av fjorårets gjennomgang, med oppdaterte tall.

Gjennom kommunelovens §14-2 bokstav c, plikter kommunene selv å «vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi». Åfjord kommune vedtok finansielle måltall først gjennom økonomiplan 2020-2023, 11.12.2019. Disse måltallene ble videreført i økonomireglementet til kommunen, vedtatt 18.06.2020, hvilket fortsatt er gjeldende.

De vedtatte måltallene til kommunen ligger helt i tråd med hva Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler for å opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi over tid. Det har ikke kommet revideringer av måltallene fra TBU sitt hold siden Åfjord vedtok sine i 2020.

Finansielle måltall

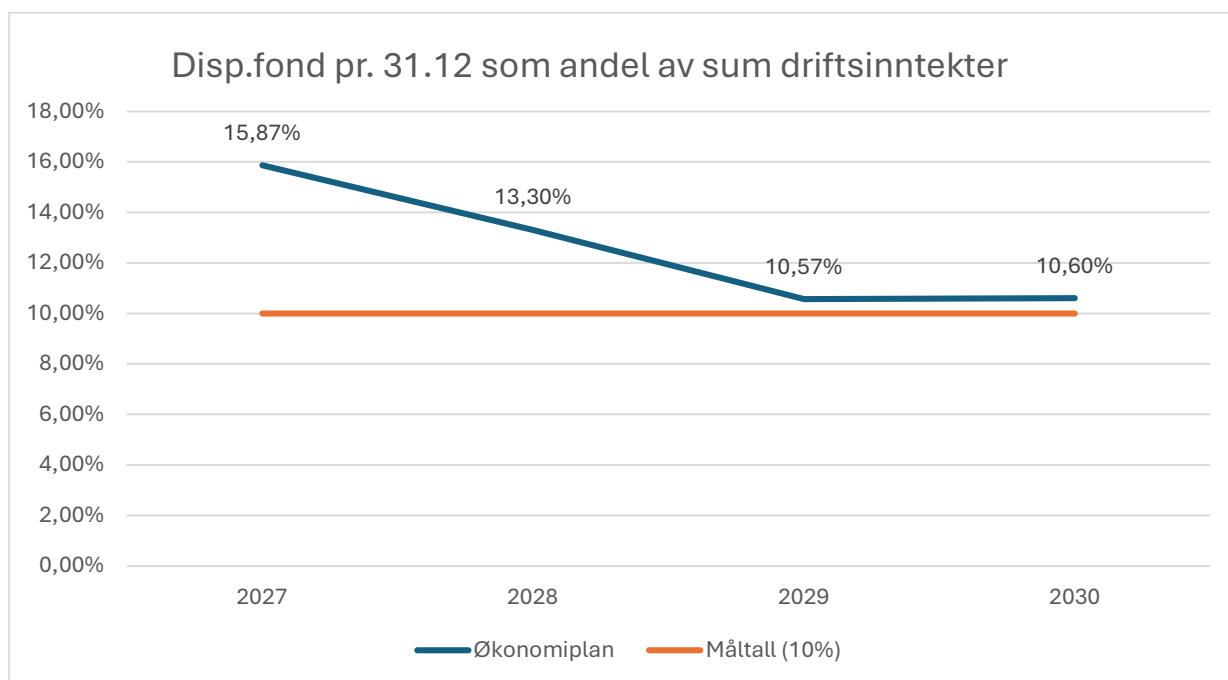
De vedtatte finansielle måltallene for Åfjord kommune er;

1. Disposisjonsfond skal minimum utgjøre 10% av sum driftsinntekter
2. Positivt netto driftsresultat som utgjør 1,75% av sum driftsinntekter
3. Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter som er lavere enn 75%

Hensikten med måltallene er å sikre stabil og forutsigbar økonomi på sikt. Gjennom dette vil vi klare å opprettholde det nødvendige handlingsrommet for å møte framtidens utfordringer.

Disposisjonsfond

Som varslet høsten 2024 har det både i 2025 og 2026 blitt brukt en relativt høy andel egenkapitalfinansiering i vedtatte investeringsprosjekter. Denne finansieringsmetodikken er foreslått videreført også de neste årene. Dette medfører at vi må ta ut penger fra sparekontoen, og disposisjonsfondets andel av inntektene vil reduseres de neste årene. Oppdatert med rådmannens forslag til økonomiplan 2027-2030 vil disposisjonsfondets andel av kommunens inntekter bevege seg ned mot måltallet. Det foreslås imidlertid ikke større uttak enn at kommunen fortsatt er innenfor vedtatt måltall ved utgangen av 2030. I den følgende fremstillingen er det gjort et anslag for uttak av disposisjonsfond i 2026. Dette avhenger av flere variabler, deriblant fremdrift på enkelte investeringsprosjekter, det er derfor en noe usikker størrelse på nåværende tidspunkt. Videre er det lagt til grunn en prisjustering av fremtidig inntekt på 3,5%. Grafisk framstilling av kommende økonomiplanperiode, 2027-2030:

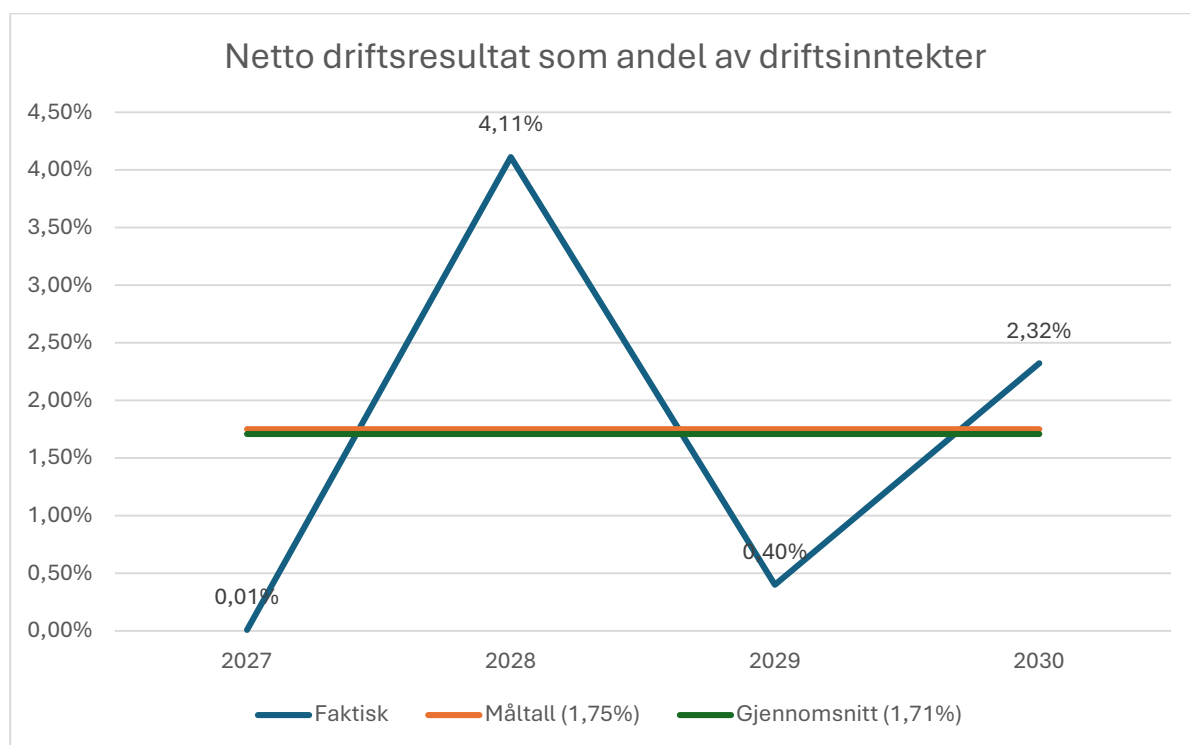
Gitt anslaget for bruk av disposisjonsfond i 2026, samt rådmannens innstilling til økonomiplan 2027-2030, vil saldo på disposisjonsfondet ved utgangen av hvert år i årene 2026-2030 fordele seg slik:

År	Bruk	Avsetning	Saldo disposisjonsfond
31.12.2026	- 31 672 000	-	149 500 000
31.12.2027	- 26 570 000	-	122 930 000
31.12.2028	- 15 295 000	3 000 000	110 635 000
31.12.2029	- 26 024 000	3 000 000	87 611 000
31.12.2030	-	3 900 000	91 511 000

Netto driftsresultat

Åfjord kommune har i tråd med TBUs anbefalinger vedtatt at vi bør oppnå et positivt netto driftsresultat på 1,75% av sum driftsinntekter.

Gjennom å være en havbrukskommune mottar Åfjord kommune utbetalinger fra Havbruksfondet. I og med at det er såpass store forskjeller i utbetalingsnivået fra ett år til et annet, vil det medføre relativt store svingninger i netto driftsresultat. I sine anbefalinger bemerker riktignok TBU at driftsresultatet bør være på 1,75% av driftsinntektene *over tid*. For Åfjord sin del vil det være hensiktsmessig å se driftsresultatet over noe tid, da vi eksempelvis bør ligge godt over 1,75% i år der utbetalingene fra Havbruksfondet er høye.

I perioden 2026-2029 så vi at gjennomsnittlig budsjettert driftsresultat ville være på **2,51%** av driftsinntektene. Oppdaterte anslag for perioden 2027-2030 justerer gjennomsnittet ned til 1,71%. Dette skyldes i all hovedsak at vi har redusert inntektsanslaget fra Havbruksfondet i partallsår, i tillegg har vi justert ned eiendomsskatteinntekten i 2030 med 15 millioner kroner.

Med et budsjettert driftsresultat som andel av inntektene over tid på 1,71% er vi under måltallet. Det er imidlertid ikke mye som skiller for å nå opp til måltallet, om lag 1.500.000 kroner i forbedret resultat, fordelt på hele økonomiplanperioden.

Lånegjeld

Når det kommer til lånegjeld og målinger opp mot inntekt er det svært mange ulike varianter som verserer i kommune-Norge. For Åfjord sin del vil fellesnevneren for alle metodene være at vi har meget høy gjeld. Langt over måltallet vårt og TBUs anbefalinger. Vi har over noe tid jobbet med gjeldsnivået, og det begynner å bære frukter – selv om det er en tidkrevende prosess.

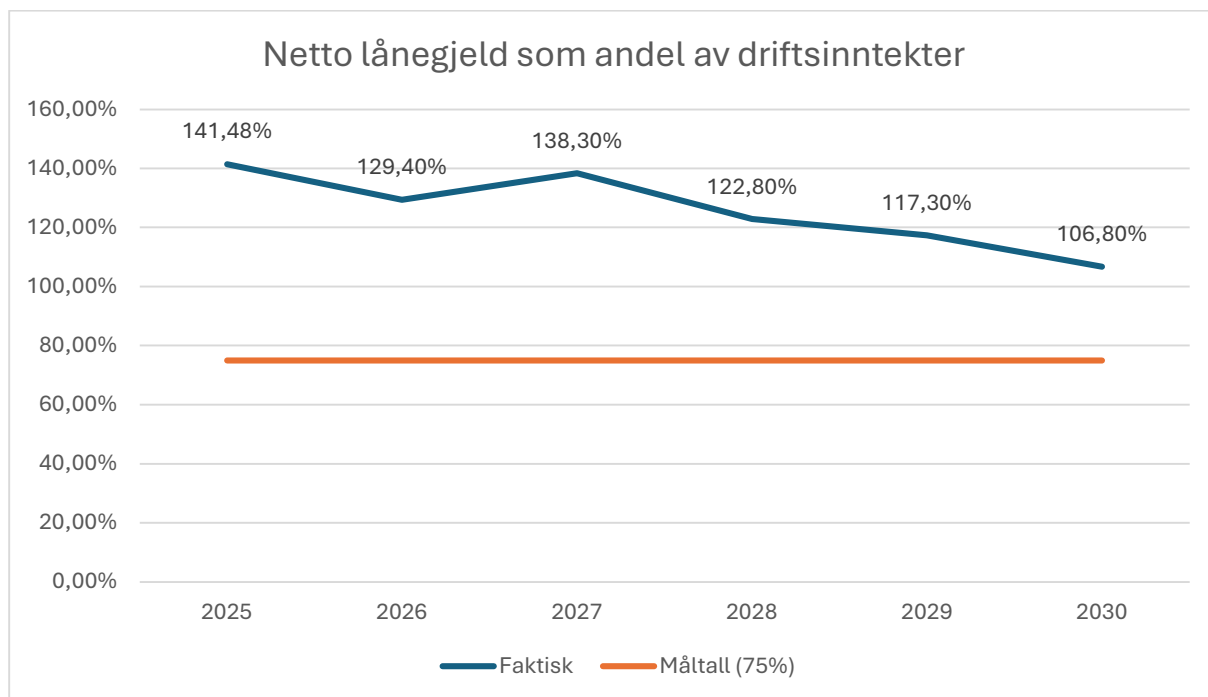
Åfjord kommune vedtok i sin tid å benytte netto lånegjeld av sum driftsinntekter som gjeldsparameter. Netto lånegjeld defineres som vår totale gjeld, fratrasket pensjonsforpliktelser, utlån (dette vil i praksis bety lånene vi tar opp i Husbanken for å låne ut videre til startlånskunder) og ubrukte lånemidler. Dette stilles da opp mot sum driftsinntekter, og måltallet sier at netto lånegjeld ikke bør overstige 75% av inntektene våre.

Et enkelt regneeksempel: om Åfjord kommunes totale inntekter er på 100 millioner kroner, bør ikke netto lånegjeld være høyere enn 75 millioner kroner.

Så blir det et spørsmål om hvordan man skal behandle lån til selvkostområdet (VAR). Denne andelen av gjelden blir finansiert av innbyggerne. I fjorårets grafer ble det tatt ut et anslag på VAR-gjeld. I år er den inkludert, men nye lån til VAR-investeringer er utelatt. Dette gjør at årets nøkkeltall er noe høyere enn i fjor, samtidig så kan det argumenteres for at de er fiktivt høye grunnet eldre VAR-investeringer som ligger inne. Uansett, pilene peker i veldig riktig retning.

Også dette måltallet vil være sensitivt mot store endringer i inntektsnivået fra ett år til et annet. Om man i et år med et lavt utbetalingsnivå fra Havbruksfondet ikke tar opp gjeld, er det ikke gitt at gjeldsgraden går ned. Men over tid vil man dra effekter av å holde nye låneopptak til et minimum.

I perioden 2020-2023 har gjeld som andel av inntekt vært stigende, vi opplever imidlertid en nedgang i 2024. Dette må langt på vei ses i sammenheng med det svært høye inntektsnivået vi hadde i 2024. Gjelden økte også i 2024 med mer enn vi betalte i totale avdrag. Med rådmannens forslag til økonomiplan 2027-2030, der låneopptak i økonomiplanperioden holdes til et absolutt minimum, vil vi gjennom kommende planperiode oppleve en merkbar effekt.

Det må også bemerkes at i perioden 2025-2030 er utført/planlagt investeringer for omtrent 500 millioner kroner brutto, sett bort fra VAR-investeringer.

I grove trekk er dette planlagt finansiert på følgende måte:

Investeringsutgift		500 000 000,00
MVA-komp	-	100 000 000,00
Ubrukte lånemidler	-	110 000 000,00
Låneopptak	-	35 000 000,00
Overføring fra drift	-	185 000 000,00
Tilskudd fra andre	-	50 000 000,00
Div. investeringsinntekt	-	20 000 000,00
<i>Kontroll</i>		-

En skjematisk oversikt over gjeldssituasjonen, gitt rådmannens forslag til økonomiplan, oppsummeres i følgende tabell:

§5-7 Oversikt over gjeld i økonomiplanperioden

<i>Tall i 1000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
Lånegjeld pr. 01.01	1 136 666	1 086 166	1 071 516	1 021 866	972 216
Nytt låneopptak (VAR utenfor)	-	35 000	-	-	-
Avdrag	- 50 500	- 49 650	- 49 650	- 49 650	- 49 650
Lånegjeld pr. 31.12	1 086 166	1 071 516	1 021 866	972 216	922 566
Ubrukte lånemidler 31.12	- 25 000	-	-	-	-
Netto lånegjeld pr. 31.12	1 061 166	1 071 516	1 021 866	972 216	922 566
Brutto driftsinntekter (prisjust.)	820 000	774 677	832 098	829 084	863 646
Måltall (75%) gjeld/driftsinnt.	129,4 %	138,3 %	122,8 %	117,3 %	106,8 %

I henhold til strategien for gjeldshåndtering lagt i 2024, ser vi ut til å være i rute med de målsettingene vi satte oss. Det fordrer imidlertid at driftskostnadene holder seg stabile, samt at vi oppnår de inntektsstørrelsene vi har lagt til grunn i økonomiplanen.

Inntekter

Kommunens inntekter består hovedsakelig av rammetilskudd, skatteinntekter i form av skatt på personinntekter (og formue), eiendomsskatt og produksjonsavgift på vindkraft. I tillegg kommer Havbruksfondet.

Skatt og rammetilskudd

For 2027 foreslår regjeringen en landsgjennomsnittlig økning i overføringene til kommunene på 4,9% fra 2026 til 2027. Dette tilsvarer en økt vekst i frie inntekter på ca. 2,6 mrd. kroner. Videre anslår regjeringen at demografikostnadene øker med omtrent 2,2 mrd. kroner. Hvilket gir et økt handlingsrom på 400 mill. kroner til kommunene. Åfjord kommune vil med anslagene som foreligger nå, oppleve en økning på 4,9% i overføringer fra staten fra 2026 til 2027 – akkurat på snittet.

Den kommunale deflatoren anslås til å bli 3,8% i 2027.

For årene som kommer, gitt befolkningsframskrivingen som foreligger, vil vi oppleve marginale svingninger i overføringer fra staten, dette skyldes demografisammensetting. Gjennom økonomiplanperioden er det derfor beholdt 2027-nivå på inntektene også videre i planperioden. Skatteinngangen er også holdt på 2027-nivå gjennom hele økonomiplanen. Dette i henhold til beregningsmal fra KS som viser at vi kan forvente en relativt stabil statlig overføring de neste årene med den befolkningssammensetningen vi har for øyeblikket.

Eiendomsskatt

Med bakgrunn i det som estimeres å bli 2026-inntekt, oppjusteres budsjetterte eiendomsskatteinntekter fra 63,5 millioner kroner (budsjett 2026) til 65,0 millioner kroner i 2027.

I tillegg budsjetteres det med en ytterligere økning i inntektsanslaget på kr. 13.000.000. Dette skyldes utskriving av skatt på et nytt objekt. Dette resulterer i en total eiendomsskatteinntekt på kroner 78.000.000. Anslaget justeres ned med 15 millioner kroner i 2030, grunnet retaksering av vindparker.

Produksjonsavgift på vindkraft

Bokført inntekt i 2026 endte på drøye 48,5 millioner kroner. Gitt prisnivået som har vært gjennomgående høyt i 2026, samt det faktum at avgiften øker med 2,1%, justeres anslaget opp fra mottatte 48,5 millioner kroner i 2026, til 51 millioner kroner i 2027.

Integreringstilskudd

Vi justerer ned anslaget for inntekt ganske betydelig fra 2026 til 2027. Dette skyldes estimering både av bosetting 2027, men også redusert anslag på bosatte i kommunen, totalt sett. Det budsjetteres med kr. 18,0 millioner i 2027, mot opprinnelig budsjetterte kr. 22,5 millioner i 2026.

Havbruksfond

I skrivende stund har vi ikke mottatt inntekter fra Havbruksfond 2026. Det er imidlertid varslet at det blir en reduksjon i inntektsnivået sett opp mot 2024, som var siste år med auksjonsinntekter. Reduksjonen i inntekt skyldes at det er færre områder som er tilgjengelige for kapasitetsutvidelse i 2026 enn det var i 2024. Dette vil gi lavere auksjonsinntekter til Havbruksfondet. Beregnede anslag viser at vi kan forvente en inntekt på mellom 40-47 millioner kroner i 2026. Den tilgjengelige potten for fordeling forventes å øke noe, både i 2028 og 2030. Det er for disse årene lagt inn 46 millioner kroner i budsjett. For neste år er det budsjettert med 16 millioner kroner i inntekter fra Havbruksfondet. Dette er kr. 1.000.000 høyere enn hva som lå i 2027-budsjettet i forrige økonomiplan (2026-2029). Det samme ligger inne i 2029. Dette er nok i det øvre sjiktet av hva vi kan forvente for 2027.

Sum generelle driftsinntekter

Samlet vil de foregående punktene kunne oppsummeres slik i økonomiplanperioden, der tabellen vil tilsvare sum generelle driftsinntekter i forskriftrapport §5-4, 1.ledd:

Tall i 1000kr	Budsjett				
	2026	2027	2028	2029	2030
Rammetilskudd inkl. inntektsutjevning	265 441	279 515	279 515	279 515	279 515
Skatt på formue og inntekt	164 346	171 479	171 479	171 479	171 479
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	429 787	450 994	450 994	450 994	450 994
Eiendomsskatt	63 500	78 000	78 000	78 000	63 000
Havbruksfond	60 000	16 000	46 000	16 000	46 000
Integreringstilskudd	22 500	18 000	18 000	18 000	18 000
Produksjonsavgift vindkraft	47 000	51 000	51 000	51 000	51 000
Rentekomp, naturressursskatt ++	2 940	3 040	3 040	3 040	3 040
Sum generelle driftsinntekter	625 727	617 034	647 034	617 034	632 034

Kostnader

Driftskostnader

Budsjett 2027 tar utgangspunkt i budsjett 2026, korrigert for forhold oppstått så langt i 2026, samt forhold vi vet kommer til å oppstå i 2027. Dette grunnet at de store trekkene i budsjett 2026 langt på vei ser ut til å stemme. Det er spesielt to forhold som skiller 2027-budsjettet fra 2026-budsjettet.

Redusert inntektsanslag fra IMDI (integreringstilskudd). Som tidligere nevnt reduserer vi inntektsanslaget med 4,5 millioner kroner. Dette er i rådmannens forslag til budsjett finansiert på følgende måte:

Redusert inntektsanslag IMDI	4 500 000,00
Redusert økning i sosialstønadsbudsjett	-1 500 000,00
Økt inntektsanslag Havbruksfond	-1 000 000,00
Økt inntektsanslag eiendomsskatt	-1 500 000,00
Reduserte kostnader inkluderingsenheten	-500 000,00
Kontroll	-

Videre foreslår rådmannen å budsjettere med ytterligere 13.000.000 kroner i økte inntekter fra eiendomsskatt. Det er det to årsaker til. Det ene er at vi forventer økningen, og gjennom realismeprinsippet i kommunelovens §14-4 bør derfor økningen tas inn. Derne ser vi behovet for å foreslå en styrking av spesielt helsebudsjettet utover lønns- og prisvekst. Det vises til helsekapittelet for ytterligere bakgrunnsinformasjon, men det er i all hovedsak ansvar 332 – Bo- og oppfølgingstjenesten som opplever en betydelig endring i utfordringsbildet. Rådmannen foreslår derfor en styrking av enhetens budsjett på omtrent kr. 8.000.000 utover lønns- og prisvekst. Videre ser vi behovet for å styrke ledelsen av SFO ved Åset. Dette har på ganske kort tid blitt en stor avdeling i kommunen, med drøyt 130 barn som benytter tilbudet. Det foreslås med bakgrunn i dette å avsette inntil kr. 1.000.000 (dette inkluderer både lønn og sosiale kostnader) til en ny 100% stilling øremerket ledelse av SFO ved Åset skole. I tillegg er det foreslått en styrking av velferdsteknologibudsjettet. Velferdsteknologi er et sentralt virkemiddel for å møte framtidens omsorgsutfordringer. Rådmannen foreslår derfor å bevilge kr. 1.000.000 til årlig styrking av velferdsteknologibudsjettet. Avslutningsvis foreslår rådmannen at det avsettes kr. 3.000.000 til dekning av kostnader knyttet til midlertidige brakker ved Brandsfjord skole. Dette dekker både leie og demonteringskostnader. Dette er en engangskostnad i 2027. Rådmannen finner ikke rom til skolemat i budsjett 2027. Skolemat i full drift er gitt et kostnadsoverslag på kr. 6.000.000 årlig med løsningen som er blitt utprøvd i 2026. Rådmannen foreslår, uavhengig av skolemat, å oppgradere kjøkkenet ved helsesenteret i løpet av 2027. Det anbefales derfor å bruke 2027 for å se på alternative løsninger rundt skolemat, både av kostnadsmessige årsaker, men også i påvente av oppgraderingen av kjøkkenet – i tillegg til ferdigstillelsen av nytt skolebygg, Brandsfjord.

Oppsummert foreslås det følgende styrkinger av budsjett 2027, finansiert av økte inntekter fra eiendomsskatt:

	2027	2028	2029	2030
Økt inntektsanslag eiendomsskatt	-13 000 000,00	-13 000 000,00	-13 000 000,00	-13 000 000,00
Styrking Bo- og oppfølgingstjenesten	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00
Velferdsteknologi	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Ledelse SFO, Åset	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Brakkekostnader Brandsfjord	3 000 000,00	-	-	-
Avsetning disposisjonsfond	-	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Skolemat	-	-	-	-
Kontroll	-	-	-	-

Implikasjonene som følger av redusert eiendomsskatteinntekter grunnet retaksering av vindparker kommer rådmannen tilbake til. I første omgang reduserer dette overskuddet i 2030.

Administrasjonen foreslår i tillegg å styrke budsjettene til Eiendom og drift (ansvar 410) med om lag 1,5 millioner kroner. Dette skyldes økte energipriser, der prisnivået vi har opplevd i 2026 ser ut til å vedvare også inn i 2027. Dette finansieres i sin helhet ved å øke inntektsanslaget fra salg av konsesjonskraft til nivået vi ser ut til å motta i 2026. Ellers er det flere små endringer, herunder nevnes spesielt styrking av barnevernsbudsjettet og utgifter til brøyting. Endringene finansieres ved omprioriteringer.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene følger den forventede utviklingen som rådmannen presenterte i budsjettforelegg høsten 2024. Det er brukt av premiefond både i 2025 og 2026 for å utligne premieavviket. Dette har bidratt til en forbedring av likviditeten, som igjen har bidratt til at vi ser ut til å kunne gå gjennom både 2025 og 2026 uten låneopptak. I tillegg har vi fått ned den årlige amortiseringskostnaden. Denne reduksjonen har langt på vei opphevet den generelle økningen i pensjonskostnader. Vi ser derfor inn til 2027-budsjettet at pensjonskostnadene kun får en marginal økning mot det som kommer til å bli bokført av pensjonskostnader i 2026. Selv om det er brukt relativt store summer av premiefond i løpet av både 2025 og 2026 er det i samme periode ikke brukt mer enn det som er tilført fondet. Dermed vil det ved utgangen av 2026 fremdeles stå over kr. 120.000.000 på kommunens premiefond, hvilket omtrent var saldo ved inngangen av 2025. Det budsjetteres også i 2027 med bruk av premiefond slik at premieavviket blir så nært null som mulig. Dette vil bidra positivt inn på likviditeten, men også ta ned fremtidige amortiseringskostnader ytterligere. Rådmannen kommer tilbake til videre strategi for pensjonsbudsjettering for 2028 i løpet av 2027.

Finanskostnader

I utgangspunktet var det budsjettert med et låneopptak på 35 millioner kroner i 2026, og 35 millioner kroner i 2027. Likviditeten inn til 2026 var noe bedre enn først antatt, i tillegg blir Brandsfjord skole noe billigere enn først antatt. Det ser derfor ut til at vi kan klare å slutføre både Brandsfjord skole, Roan barnehage og Fosen Vekst med kun å gjennomføre det planlagte låneopptaket i 2027. Dette vil medføre at høstens renteheving ikke får merkbare effekter på de totale finanskostnadene. Budsjetterte rentekostnader for 2027 er lagt inn med dagens rente, altså oppdaterte rentekostnader etter rentehevingen 23.september. Det er ikke budsjettert med en ytterligere renteheving. Fagmiljøene er noe delt i sine betraktninger rundt en ny renteheving. Viser det seg at det blir en ny renteheving, enten rett før jul – eller tidlig i 2027 vil det måtte tilføres friske midler. Størrelsesordenen er imidlertid noe usikker. Det er noe avhengig av når vi må gjennomføre neste års låneopptak. Som et utgangspunkt er det budsjettert med å gjøre låneopptak 2027 rundt 1.april. Viser det seg at vi kan skyve dette noe ut i tid, vil det frigjøre midler både fra rentebudsjettet og avdragsbudsjettet til å ta unna deler av en ny renteheving. Dette vil imidlertid påvirke likviditeten, som igjen påvirker budsjetterte renteinntekter. Rådmannen følger situasjonen tett, og kommer tilbake til saken om det skulle bli aktuelt.

Avslutning

Neste års antatte overføringer fra staten gir ikke rom for særlig annet enn å dekke økte demografikostnader i tillegg til lønns- og prisvekst. Reduksjonen av inntektsanslaget fra IMDI foreslås i stor grad finansiert av en (realistisk) økning av andre inntektsposter. Dette spiser handlingsrom. Rådmannen ser det som nødvendig å styrke enkelte områder og tjenester utover lønns- og prisvekst. Det budsjetteres derfor med en realistisk økning av eiendomsskatteinntekter, med en tilhørende liste over tiltak som foreslås innlemmet i 2027-budsjettet.

Avskrivninger

Avskrivningsbudsjett 2027 er lagt på samme nivå som bokførte verdier i 2026. Det vil sannsynligvis uansett måtte gjøres små justeringer etter bokføring, dermed legges det på lik linje med det siste utgangspunktet vi har som grunnlag.

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
001-199	Politisk styring/Fellestjenester	7 611 060	7 611 059	8 347 082
200-299	Oppvekst	8 740 372	10 407 890	9 159 033
300-399	Helse og velferd	6 158 108	6 187 568	6 234 674
400-499	Landbruk og tekniske tjenester	15 641 863	15 641 926	16 045 057
500-599	Kultur, idrett og frivillighet	6 388 364	6 388 864	6 202 701
		44 539 767	46 237 307	45 988 547

Bruk av disposisjonsfond/avsetning til disposisjonsfond

Budsjett 2027 viderefører det vi startet på i 2026, med en god andel egenkapitalfinansiering av investeringsprosjekter. I tillegg til de budsjetterte overskuddene i 2028 og 2030, vil det være behov for å spe på ytterligere fra sparekontoen til å dekke investeringsbehovet. Bruken av disposisjonsfond i kommende økonomiplanperiode går i sin helhet til å dekke investeringsutgifter. Det er ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond i drift fra rådmannens side. Avsetning til disposisjonsfond i perioden 2028-2030 kommer primært av bortfallet av brakkekostnader ved Brandsfjord skole. I tillegg ser det på nåværende tidspunkt ut til at investeringsbehovet i 2030 er av en slik størrelse at det lar seg gjøre å avsette ytterligere 900.000 til disposisjonsfond dette året.

Avsetning til disposisjonsfond	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Avsetning disposisjonsfond	-	3 000 000	3 000 000	3 906 454
Sum avsetning disposisjonsfond	-	3 000 000	3 000 000	3 906 454

Bruk av disposisjonsfond	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Bruk disposisjonsfond	- 26 569 546	- 15 295 146	- 26 023 546	-
Sum bruk av disposisjonsfond	- 26 569 546	- 15 295 146	- 26 023 546	-

Netto bruk av disposisjonsfond	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Sum netto bruk av disposisjonsfond	- 26 569 546	- 12 295 146	- 23 023 546	3 906 454

Overføring til investering

Gitt investeringsbudsjettet og netto bruk av disposisjonsfond, vil dette gi følgende forslag til overføringer til investeringsregnskapet.

Overføring til investering	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Fra drift til investering	26 636 000	45 361 600	26 090 000	14 160 000

Fordeling drift pr. sektor

Med bakgrunn i ovennevnte diskusjon, både med tanke på inntekter og utgifter, foreslår rådmannen følgende driftsfordeling pr. sektor for budsjettåret 2027.

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
001	Politisk styring	4 890 499	5 662 134	5 895 996	-
100	Fellestjenester	60 766 153	82 029 892	84 432 368	736 023
200	Oppvekst	142 467 739	154 860 710	162 792 677	- 1 248 857
300	Helse og velferd	206 994 725	206 316 418	222 591 379	47 106
400	Landbruk og tekniske tjenester	50 094 227	54 759 463	58 334 213	403 131
500	Kultur, idrett og frivillighet	20 642 945	22 966 722	22 165 558	- 186 163
700-999	Finans	27 687 000	25 087 243	20 453 902	-
		513 543 288	551 682 582	576 666 093	- 248 760

Videre gjennomgang

I det følgende vil det presenteres mål for økonomiplanperioden, samt sektorbudsjett for 2027.

Politisk styring

Politisk styring består av ordfører, varaordfører, kommunestyre, formannskap, utvalg, nemnder og råd.

Budsjett 2027

Regnskap hittil i 2026 viser at de ulike tjenestene fremdeles er noe overbudsjettet. Det foreslås derfor i stor grad å beholde rammene fra 2026. I tillegg vil de siste månedene av 2027 gjennomføres med 2 færre folkevalgte, hvilket reduserer utgiftene noe. Budsjettposten til valg foreslås økt noe fra 2025-regnskapstallene, som er siste år det var valg gjennomføring.

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
001	Ordfører og varaordfører	2 001 647	2 347 287	2 526 922
001	Kommunestyre	765 369	975 508	870 408
001	Formannskap	439 775	483 575	483 575
001	Utvalg for oppvekst og helse	140 273	164 650	164 650
001	Utvalg for vekst og utvikling	143 022	164 650	164 650
001	Utvalg for kultur, idrett og frivillighet	162 235	164 650	164 650
001	Andre politiske råd og utvalg	151 282	212 180	207 180
001	Valg og støtte til politiske partier	217 452	55 000	250 000
001	Fosenregionen	434 814	485 000	455 000
001	Kontrollutvalg	250 138	294 635	301 961
001	Ungdomsråd	73 412	142 999	130 000
001	Eldreråd	69 696	130 000	130 000
001	Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	41 384	42 000	47 000
		4 890 499	5 662 134	5 895 996

Ved politisk behandling av budsjett 2027 følger Kontrollutvalgets eget budsjettforslag som vedlegg til saken. Det bemerkes at rådmannens innstilling er noe lavere enn hva kontrollutvalget selv ønsker.

Kontrollutvalget	Budsjett 2026	Budsjettønske 2027	Prosent	Rådmannens innstilling 2027	Prosent
Godtgjørelsesutgift	183 137	201 451	10,00 %	190 463	4,00 %
Driftsutgifter	111 498	123 361	10,64 %	111 498	0,00 %
Sum driftsutgifter	294 635	324 812	10,24 %	301 961	2,49 %
KONSEK	301 000	311 000	3,32 %	311 000	3,32 %
Revisjon	771 000	795 000	3,11 %	795 000	3,11 %
Total Kontrollutvalg	1 366 635	1 430 812	4,70 %	1 407 961	3,02 %

Det vises til vedlegg til den politiske saken når den skal behandles.

Sentraladministrasjonen og fellestjenester

Introduksjon

Sentraladministrasjonen og fellestjenestene omfatter rådmannsfunksjonene, kommuneledelse og stab, og samler kommunens organisasjons- og støttefunksjoner (ansvarsserien 100–120):

- Rådmannsfunksjonene, kommuneledelse og stab
- Personal og utvikling, under ledelse av personalsjef: HR, Personal- og utviklingsenheten, beredskap og Nav Fosen
- Fosen Lønn

Oppdraget er todelt: å lede og utvikle Åfjord som samfunn og organisasjon i tråd med kommuneplanen, og å gi ledere og enheter støtten de trenger for å levere gode tjenester. Også i 2027 er omstilling og stabil drift hovedoppgaven, sammen med videreutvikling av de kommunale samarbeidene på Fosen.

Rådmannsfunksjonene (ansvar 100) omfatter kommuneledelse og stab. Ansvarer dekker også lisenser og andre fellesutgifter som ikke knyttes til den enkelte sektor, som blant annet næringsformål og eventuelle tilskudd og dekning av utgifter av mer overordnet art som dekning av kommunens andel av fastlandsforbindelsen til Linesøya mv.

Personal har det overordnede ansvaret for personalforvaltning, lønnspolitikk og HMS, og støtter lederne i lønnsforhandlinger, nærværarbeid, personalsaker, arbeidsmiljø og tariffspørsmål.

- **Personal- og utviklingsenheten (ansvar 110)** er en selvstendig enhet med ansvar for blant annet IKT, publikumsmottak, sentralbord, arkiv og posthåndtering, politiske råd, kommunikasjon og innbyggerdialog. IKT har ansvar for digitalisering, drift av egne IT-systemer, innkjøp og avtaler.
- **Beredskap** er en fellesbetegnelse på kommunens overordnede beredskapsfunksjoner: kriseledelse, krisestab, planverk og øvelser.
- **Nav Fosen** er fra 01.01.2026 felles Nav-kontor for Fosen, med Åfjord som vertskommune og enhetsleder som rapporterer til personalsjef. Enheten har vel 50 medarbeidere når kommunalt og statlig ansatte regnes sammen, og skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og til at flere kommer i arbeid og aktivitet.

Fosen Lønn (ansvar 120) ivaretar lønnsfunksjonen for kommunene på Fosen og øvrige kommunalt eide virksomheter, med Åfjord som vertskommune. Tjenesten finansieres ved at deltakerne faktureres, og Åfjord kommune sin kostnad ligger under ansvar 100.

Utfordringer

Åfjord kommunes viktigste oppgave er å skape et samfunn som er så godt at folk ønsker å bo, leve og arbeide her, også i fremtiden. Som resten av Distrikts-Norge møter Åfjord en langsiktig trend der særlig de yngre flytter mot større tettsteder og byer.

Innbyggerundersøkelsen om lokaldemokrati fra 2024 tyder på at avstanden mellom innbyggerne og kommunens beslutningstakere øker. Tjenestene skal leveres innenfor relativt stramme budsjetter. Gode og likeverdige tjenester forutsetter riktig kompetanse, tilstrekkelig kapasitet til ledelse og støttefunksjoner som virker.

Å rekruttere og beholde kompetanse er en vedvarende utfordring for en distriktskommune. Kompetansebehovet endres, konkurransen om arbeidskraften er hard, og frafall fra arbeidslivet forsterker presset på tjenestene.

Sykefraværet har økt etter pandemien, særlig knyttet til lettere psykiske lidelser og emosjonelle og relasjonelle belastninger. Små enheter er spesielt sårbare, fordi enkeltfravær gir store utslag for arbeidsmiljø og tjenesteleveranse. Grovkartleggingene av arbeidsmiljøet i 2024–2026 viser svakheter som går igjen på tvers av sektorene: manglende eller utdaterte risikovurderinger, blant annet av vold og trusler, ulik bruk av avvikssystemet og varierende forankring av HMS-arbeidet i enhetene.

Flere år med omstilling har endret lederroller, oppgaver og rammer. Arbeidet med organisasjons- og lederstruktur (Omstilling 2.0) stiller store krav til lederstøtte, medvirkning og ivaretagelse av dem som berøres. Støttefunksjonene skal løse flere oppgaver innenfor de samme rammene. Det krever at gevinstene av digitalisering og kunstig intelligens faktisk hentes ut, og at informasjonssikkerhet og personvern holder følge.

Et skjerpet trusselbilde og økte krav til dokumentasjon krever bedre struktur, forankring og samordning i beredskapsarbeidet.

Det tar tid å sette en ny Nav-organisering. Å lykkes med Nav Fosen gir flere i arbeid, færre i utenforskap og lavere sykefravær.

Strategier

Følgende strategier og satsinger legges til grunn for å møte utfordringsbildet:

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Samarbeid på Fosen
- Fosenmodellen
- Arbeidsgiverstrategien
- Omstilling 2.0 – organisasjons- og lederstruktur
- Digitaliseringsstrategien
- Internkontrollsystemet
- HMS-plan
- Beredskap

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt i 2022, er det overordnede styringsverktøyet for å gjøre Åfjord til en attraktiv kommune å bo, jobbe og leve i. Samfunnsutviklingen skal være bærekraftig og i tråd med FNs bærekraftsmål. Kommunestyrets resultatmål gjelder blant annet klima og miljø, et inkluderende og raust samfunn, kommunen som attraktiv arbeidsgiver, arealforvaltning og infrastruktur, og nye arbeidsplasser.

Det viktigste bærekraftsmålet er mål 17, samarbeid for å nå målene. Med knappe ressurser kan ikke kommunen løse alle utfordringer alene, heller ikke innenfor kjerneoppgaver som oppvekst og helse. Kommunens ressurser må i større grad virke sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv.

Samarbeid på Fosen

Åfjord skal legge til rette for videreutvikling av de kommunale samarbeidene på Fosen. Kommunen er vertskommune for Fosenregionen, Nav Fosen og Fosen Lønn, og næringsutviklingen drives gjennom Fosen samfunn og næring AS.

Fosenmodellen

Fosenmodellen er Fosen-kommunenes felles prosjekt for å videreutvikle samarbeidet om stabs- og støttefunksjoner, samt etter hvert mer operative tjenestefunksjoner. Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord har lang erfaring med slike samarbeid, som i dag er organisert som vertskommunetjenester. Hensikten er å møte en felles utfordring: tjenestene er sårbare når det gjelder bemanning, kompetanse og faglig bredde, styringslinjene mellom kommunene og dem som produserer tjenestene er krevende, og den demografiske utviklingen gjør det nødvendig å effektivisere for å sikre lovpålagte tjenester til innbyggerne.

Målet er en organisasjonsform som gir attraktive arbeidsplasser, god styring, robusthet, tilstrekkelig kompetanse og kapasitet, god kvalitet og en helhetlig tilnærming på tvers av tjenester og kommunegrenser. Prosjektet vurderer både dagens samarbeid om IKT, lønn, regnskap, inkasso og GIS, og nye områder som plan, arkiv, HR og servicetorgfunksjoner. Standardisering og harmonisering skal gjøre løsningene effektive, bærekraftige og tilpasset fremtidens behov. For Åfjord handler det om mindre sårbare støttefunksjoner og bedre utnyttelse av felles ressurser og kompetanse.

Arbeidsgiverstrategien

Arbeidsgiverstrategien 2025–2030 er grunnlaget for kommunens arbeidsgiverpolitikk. Den beskriver hva som forventes av en profesjonell leder i Åfjord, og skal bidra til at kommunen tiltrekker, utvikler og beholder kompetanse i møte med teknologiske endringer, nye kompetansebehov og demografiske skifter.

Omstilling 2.0 – organisasjons- og lederstruktur

Som oppfølging av budsjettvedtaket for 2026 er kommunens organisasjons- og lederstruktur utredet. Målet er en effektiv styringsstruktur med bemyndigede ledere, tydelige styringslinjer og bedre samordnet lederstøtte. Personal og utvikling støtter sektorene i oppfølgingen, og endringer som besluttes, evalueres i partssamarbeidet.

Digitaliseringsstrategien

Digitaliseringsstrategien med handlingsplan skal sikre en helhetlig tilnærming til hvordan teknologi fornyer, forenkler og forbedrer tjenestene. For støttefunksjonene betyr det færre manuelle prosesser, flere selvbetjente løsninger og trygg bruk av kunstig intelligens. Digital pre-, on- og offboarding av ansatte er et prioritert tiltak.

Internkontrollsystemet

Internkontrollen skal sikre at tjenestene leveres i tråd med lover, forskrifter og faglige standarder, jf. kommuneloven § 25-1. Risikovurdering, avvikshåndtering og oppfølging skal henge sammen, slik at feil og mangler fanges opp tidlig.

HMS

Ny overordnet HMS-plan for 2027–2031 med fireårig aktivitetsplan legges til grunn. Arbeidet rettes mot fire prioriterte områder: psykososialt arbeidsmiljø, aktiv og profesjonell ledelse, risikobaserte prioriteringer og livsfasepolitikk med vekt på kvinnehelse. De lokale HMS/LTV-gruppene er bærebjelken i arbeidet, og ny avtale om bedriftshelsetjeneste skal sikre sammenhengende bistand.

Beredskap/kommunal beredskapsplikt

Klimaendringer gir mer ekstremvær, og det sikkerhetspolitiske bildet er det mest alvorlige siden andre verdenskrig. I tillegg til vind, flom og ras må kommunen være forberedt på påvirkningsoperasjoner, cyberangrep og bortfall av strøm, ekom og forsyning. Kommunen er førstelinjen i totalforsvaret og skal trygge innbyggerne og ivareta kritiske samfunnsfunksjoner, også i alvorlige kriser og krig. Det krever oppdatert kunnskap om risiko og

sårbarhet, et planverk som er kjent og brukbart, og en organisasjon som øver. Gjennom Sikkerhet og beredskap Fosen styrkes samarbeidet mellom Fosen-kommunene.

Prioriteringer

- Omstilling og stabil drift innenfor nedskalerte budsjetter, med en sunn og bærekraftig kommuneøkonomi.
- Styrke lokaldemokratiet: flere og bedre arenaer for dialog mellom politikere og innbyggere, temamøter for kommunestyret og støtte til de politiske utvalgenes arbeid.
- Videreutvikle samarbeidet på Fosen, herunder Fosenmodellen og næringsutvikling gjennom Fosen progresjon AS.
- Følge opp og evaluere Omstilling 2.0, med tydelige lederroller og bedre samordnede støttefunksjoner.
- Hente gevinster av digitalisering, automatisering og kunstig intelligens, og tilby flere selvbetjente løsninger.
- Systematisk nærværarbeid gjennom prosjektstillingen: kunnskapsgrunnlag, kompetanseheving og samarbeid med Nav, fastleger og bedriftshelsetjenesten.
- Iverksette HMS-plan 2027–2031 og arbeidsmiljøutvalgets fire prioriterte områder, og inngå ny avtale om bedriftshelsetjeneste.
- Nav Fosen: arbeid først, redusert sykefravær og innsats for utsatte barn og unge
- Revidere helhetlig ROS, og følge opp med oppdatert planverk og øvelser
- Videreutvikle beredskapsrådet og samhandlingen på tvers av kommunegrensene
- Følge opp miljøfyrtårnsertifiseringen med miljøtiltak i egen drift.
- Bærekraftig personalpolitikk: ansettelsesstopp er grunnprinsipper. Nye stillinger godkjennes av rådmannen, og alle rekrutteringer vurderes opp i mot behov, digitale løsninger og kompetanse som allerede finnes i organisasjonen.

Mål

Sentraladministrasjonen skal følge opp målene i kommuneplanens samfunnsdel og bidra til at alle sektorer og enheter når sine. Rådmannen trekker fram følgende bærekraftsmål som særlig viktige for sentraladministrasjonen og fellestjenestene:

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	Åfjord skal være en attraktiv kommune å bo, leve og arbeide i, med et varmt og inkluderende samfunn og et velfungerende lokaldemokrati. Vi skal arbeide for et inkluderende, trygt og likeverdig arbeidsliv med lik lønn for likt arbeid, og styrke helse, trivsel og nærvær gjennom systematisk HMS-arbeid og profesjonell ledelse. Vi skal fremme kompetanseutvikling og bruke digitalisering til å forenkle og forbedre tjenestene. Åpenhet, samarbeid, god beredskap og en sunn kommuneøkonomi skal styrke organisasjonens robusthet og innbyggernes tillit.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre forutsetningene for et velfungerende lokaldemokrati, med godt debattklima og respekt for fattede vedtak • Sikre en sunn og bærekraftig kommuneøkonomi gjennom tydelige prioriteringer og omstilling • Videreutvikle samarbeidet på Fosen og samspillet med innbyggere, frivillighet og næringsliv • Legge til rette for nye arbeidsplasser, blant annet i næringer som bygger på tilgangen til fornybar energi

	<ul style="list-style-type: none"> • Implementere arbeidsgiverstrategien for å rekruttere, utvikle og beholde kompetanse, og sikre likestilling og likebehandling • Redusere sykefraværet gjennom målrettede tiltak, kompetanseheving og samarbeid med Nav og bedriftshelsetjenesten • Styrke HMS-arbeidet med vekt på psykososialt arbeidsmiljø, vold og trusler, konflikthåndtering og risikovurdering • Følge opp arbeidet med organisasjons- og lederstruktur, med tydelige lederroller og samordnede støttefunksjoner • Utnytte digitalisering, automatisering og kunstig intelligens for å effektivisere prosesser, og styrke den digitale sikkerheten • Videreutvikle Nav Fosen som en robust enhet som bidrar til sosial og økonomisk trygghet og reduserer utenforskap • Revidere helhetlig ROS med særlig vekt på strøm, ekom, vann, vei og forsyning • Formalisere det regionale beredskapssamarbeidet og videreutvikle lokalt beredskapsråd • Styrke egenberedskapen i lokalsamfunnet, øve i henhold til øvingsplan og ha en tydelig plan for krisekommunikasjon
--	---

Budsjett 2027

Sentraladministrasjonen og fellestjenestene består av ansvarsserien 100–133. For 2027 foreslår administrasjonen følgende bevilgninger:

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
100	Rådmann	49 469 550	58 869 806	60 494 948	736 023
110	Personal- og utviklingsenheten	11 296 603	11 885 086	12 012 420	-
120	Fosen Lønn	-	-	-	-
130	NAV Fosen	-	-	-	-
131	NAV Fosen - Åfjord	-	11 275 000	3 250 000	-
132/133	NAV Fosen - Åfjord - sosialstønad	-	-	8 675 000	-
		60 766 153	82 029 892	84 432 368	736 023

Ansvar 100

Næringsformål og tilskudd (ansvar 100)

- Fosen progresjon AS: tilskudd til næringsutviklingsselskapet som Åfjord har etablert sammen med Osen kommune og Trøndelag Sparebank, jf. KST-83/2024, kr 1.500.000. I henhold til aksjonæravtale og senere generalforsamlingsvedtak har Åfjord kommune forpliktet seg til kjøp av tjenester for 1,5 millioner kroner i årene 2026 – 2028.
- Åfjord Coworks: driftsstøtte og garanti, jf. KST-41/2021, og utgjør ca kr 1.300.000 pr år.
- Fastlandsforbindelsen til Linesøya: renter og avdrag på kommunens andel, ca 800.000 i året.
- Fiber og bredbånd: Ingen fast avsetning i budsjettet. Rådmannen fremmer egne bevilgningssaker til kommunestyret for det enkelte prosjekt
- Kirkelig fellelsråd: tilskuddet føres over ansvar 100. Det foreslås for 2027 en økning i henhold til kommunal deflator (3,8%), fra kr. 4.760.000 (2026) til 4.945.000 (2027). I tillegg dekker kommunen utgifter til lønnskjøring, regnskapsføring og revisjon. Stipulert til kr. 230.000.
- Miljøfyrtårn: sertifiseringsarbeidet etter KST-97/2024 videreføres. Kravene gjelder energi, avfall, transport, innkjøp og arbeidsmiljø, og gir årlige klima- og miljørapporter for hele organisasjonen

Oppvekst

Introduksjon

Oppvekstsektoren i Åfjord kommune består av 5 kommunale barnehager, 1 privat barnehage, 3 grunnskoler, Inkluderingsenheten og PPT. Vi har per oktober 2026:

- 194 barn i kommunale barnehager
- 52 barn i private barnehager
- 41 deltakere i voksenopplæring på dagtid, 25 i introduksjonsprogram
- 195 elever i småtrinn
- 153 elever i mellomtrinn
- 127 elever på ungdomstrinn

Åset skole: 362

Brandsfjord skole: 82

Stoksund Oppvekstsenter/skole: 31

Å barnehage: 103

By Barnehage: 38

Stoksund Oppvekstsenter barnehage: 19

Tusseladden barnehage: 18

Brandsfjord barnehage: 16

Preg barnehager (privat): 52

Alle skolene gir tilbud om SFO (Skolefritidsordning) til elevene i 1.-4.trinn og utvidet tilbud til elever i 5.-7.trinn med vedtak. Vi har 12 timers gratis SFO for 1., 2. og 3. klassinger. Vi har per oktober 2026 183 barn som benytter seg av SFO-tilbudet, både før og etter skoletid.

Åset SFO: 134 barn

Brandsfjord SFO: 32 barn

Stoksund SFO: 17 barn

Inkluderingsenheten har per oktober 2026 bosatt 30 av de 30 bosettinger som ble vedtatt for 2026. Antall bosettinger framover er uklart, da dette styres både av nasjonale føringer og lokale vedtak. Vi ser at det vil bli krevende for oss å bosette like mange i 2027 som i 2026, dette skyldes i all hovedsak boligsituasjonen. Vi jobber med utvalg for helse og oppvekst i forhold til hvilken linje Åfjord kommune ønsker at vi skal legge oss på i forhold til mottak av flyktninger fremover.

PPT har per oktober 2025 3,5 årsverk ansatte og er hovedsamarbeidspartneren til både skoler og barnehager. Familieveilederstillingen som vi kom i gang med forrige år, ser ut til å ha effekt på vårt forebyggende arbeid på flere nivå. Vi jobber fra lavterskeltilbud gjennom det universelle familieveiledningsprogrammet Internasjonal Child Development Program (ICDP), til Invest in play (IIP) som gruppeveiledning for familier med ulike utfordringer, til Parent-Child Interaction Therapy (PCIT) som direkteveiledning til enkeltfamilier. I tillegg bygger vi ut kompetansen gjennom tilskuddsmidler fra blant annet BUFDIR, slik at vi er i gang med back to school (B2S) som er et forskningsprogram for ufrivillig skolefravær og programmet mestrende barn, som retter seg mot veiledning av barn og familier med utfordringer knyttet til psykisk helse.

Vi er inne i første skoleår med drift etter vedtak om skole og barnehagestruktur. Tilbakemeldingene er at overgangene flyter fint og elever er fornøyde.

Det arbeides med bygging av ny barnehage i Roan, ved Julie Næss-tunet og ny barnehage og skole på dagens tomt til Brandsfjord skole og barnehage. Barnehagen i Roan vil stå ferdig og være klar for oppstart i årsskiftet 2026/ 2027 og Brandsfjord skole og barnehage tentativt høsten 2027.

Brandsfjord skole og barnehage er lokalisert i brakker ved siden av nybygget.

Gjennom 2026 har vi jobbet med omstilling 2.0 i Åfjord kommune. Åfjord kommune ønsker å ha robuste enheter både faglig og økonomisk. Parallelt med budsjettprosessen gjennomføres det høring på mulig omstilling av oppvekst sine 3 enheter i norddelen av kommunen. Administrasjonen foreslår å slå sammen Tusseladden barnehage, Brandsfjord skole og Brandsfjord barnehage til en organisatorisk enhet, som oppvekstsenter med felles ledelse. Våren 2027 vil vi også se på hvordan vi skal organisere inkluderingsenheten videre. Dette henger sammen med bosettingstall og framtidig strategi for dette.

Utfordringer

Oppvekstsektoren i Åfjord kommune vil alltid ha behov for å være i omstilling for å levere fremtidige tjenester. Som en av få distriktskommuner, har vi økning i barnetall. Økningen vil dreie fra barnehage og over i grunnskole i løpet av økonomiplanperioden. Denne utviklingen følger vi nøye med på, men for 2027 vil vi igjen få en liten økning i antall barn i barnehage. Vi ser at det er sentrumsskolen vår som får den største økningen, mens distriktskolene ser ut til å ha elevtallsnedgang. På nasjonalt nivå ser vi at tendensen er at ressurser må overføres fra oppvekst til helse, basert på den demografiske utviklingen. For Åfjord kommune sin del, er ikke dette like klart, da vi opplever at aldersgruppen 6-15 år skal øke i årene fremover.

Økningen i antall barn i grunnskolealder, fører til store elevtall på SFO. Åset skole har for tiden 134 barn på SFO. I lys av utredningen av fremtidens SFO, er det behov for økt ressurs til ledelse av Åset skoles SFO, samt midler til styrking av elever på 1.trinn i innkjøringsfasen.

Vi ligger høyt på enkeltvedtak om individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) og at de vedtak vi har er omfattende. Dette området utfordrer oss særlig både når det gjelder økonomi og tilgang på kompetanse. Vår satsning på inkluderende praksiser, lek og praktisk undervisning skal føre til at flere elever opplever mestring og tilhørighet i klassen og at flere elever har godt læringsutbytte av den ordinære undervisningen. Høsten 2026 har vi tilsyn fra Statsforalter på temaet ITO, og vi håper på stort læringsutbytte gjennom denne prosessen.

Resultatene på undersøkelser i våre grunnskoler peker på at vi fortsatt må holde stø kurs i arbeidet med forebygging av mobbing, trivsel på skolen, barns medvirkning og grunnleggende ferdigheter. Vi tar innover oss resultatene fra PISA-undersøkelsen, og vil jobbe målrettet med skole/barnehage-hjem samarbeid, da vi tror at nøkkelen ligger i bredere involvering enn det vi kommunale tjenester klarer alene. Det blir derfor viktig med god dialog med foresatte for å øke forståelsen for at grunnopplæringen er viktig, samtidig som vi utvikler vår måte å drive praktisk og tilpasset opplæring for alle. Vi ønsker en skole og barnehage der alle kjenner på inkludering og relevans.

Strategier

Følgende strategier og verktøy legges til grunn for å møte utfordringsbildet og utvikling av tjenestekvalitet i oppvekstfeltet:

- Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole:
 - Det skal lages en felles oppvekststrategi høsten 26 for hele Fosen, der både ungdomsråd, oppvekst, helse og kultur er deltakere i utarbeidelsen av denne.
- Sammen mot mobbing
- ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon)

- TRAS (Tidlig registrering av språkutvikling)
- Olweus
- Inkluderende praksiser
- Ny som lærer

Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole:

Det ble vinteren 2026 utarbeidet en ny plan for kollektiv kompetanseutvikling for barnehagene på Fosen. Videre forankring av utviklingsarbeid er og blir lagt ut ifra denne. Alle barnehagene jobber systematisk med tiltaksprogrammet Sammen mot mobbing, for å sikre arbeidet med psykososialt barnehagemiljø. Det samme gjelder arbeidet med ASK og TRAS. Alle enheter har satt seg et hovedfokus/ problemstilling for barnehageåret. PPT er en god samarbeidspartner i utviklingsarbeidet og DMMH gir støtte i arbeidet gjennom sitt partnerskap. Barnehagene jobber også tett med RKBU/NORCE i Bergen inn mot Sammen mot mobbing.

Sammen mot mobbing:

Et tiltaksprogram som fokuserer på forebygging, avdekking og håndtering av mobbing og negative handlinger som kan skje mellom barn i barnehagen, §41-42 i barnehageloven. Tiltaksprogrammet har også fokus på krenkelser utført av ansatte, §43 i barnehageloven.

Sammen mot mobbing har blant annet som mål; at alle barn skal ha det trygt og godt i barnehagen, å redusere negative handlinger mellom barn i barnehagen og øke positive handlinger mellom barn.

Med programmet følger et kvalitetssystem som enhetene vil benytte systematisk i arbeidet for å sikre ivaretagelse av lovgrunnlaget.

ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon):

Barn i alle aldre kan ha utfordringer med kommunikasjon og språk. Barnehagen skal gi alle barn god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Med bakgrunn av dette har alle barnehagene språkverktøyet ASK, for å hjelpe og støtte de barna som har litt ekstra behov, men også for støtte til barn med normal språkutvikling. Eksempler på ASK er bruk av håndtegn, fotografi, grafiske symboler og fysiske gjenstander. Bruken av ASK henger sammen med fokus på inkludering som overordna satsning i oppvekst.

TRAS (tidlig registrering av språkutvikling)

TRAS er et observasjonsmateriale som består av et skjema der åtte områder som er av betydning for språkutvikling tenkes observert. Observasjonsskjemaet gir et visuelt bilde av barns språk- og samspillsferdighet, oppgavene er aldersrelaterte og gir en pekepinn om hva en kan forvente ut fra barnets alder. Hensikten med å observere barns språk er å se hvor langt de har kommet i utviklingen, for så å møte barna der de er – enten de har kommet langt eller kort. Målet er at TRAS skal bidra til at barn som strever med sin språktilegnelse skal få adekvat hjelp på et tidlig stadium i utviklingen.

Olweus

Olweusprogrammet er et tiltaksprogram i skolen for å forebygge mobbing og skape et trygt og godt læringsmiljø for alle. Det har også som mål å redusere eksisterende mobbeproblemer. Tiltaket har dokumentert effekt, vurdert av Ungsinn, til høyeste evidensnivå. Olweusundersøkelsen ble gjennomført våren 2026, og i høsten 26 vil alle 7. og 10. klassingene gjennomføre elevundersøkelsen. I tillegg til observasjon, informasjon fra elevenes elevsamtaler og utviklingssamtaler, gir dette skolene et godt grunnlag for å jobbe med læringsmiljøet til elevene.

Inkluderende praksiser: tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

På Fosen er overordna tema når det gjelder kompetanseutvikling *Inkluderende praksiser for alle ansatte i skolene og PPT*.

Bakgrunn for «satsingen» er sektormålene for grunnopplæringen:

- alle skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
- barn og unge som har behov for det, skal få hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensiale
- de ansatte i kunnskapssektoren skal ha høy kompetanse
- alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Arbeidet skal foregå i tett samarbeid med SePU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning), fram til 2028.

Gjennom inkluderende praksiser setter vi også fokus på lek og praktisk undervisning, som skal gjøre den allmennpedagogiske undervisningen slik at flere elever mestrer hverdagene og opplever tilhørighet til gruppa.

Ny som lærer

Norske skoler sliter med å få tak i kvalifiserte lærere. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) utgjorde lærere uten lærerutdanning 17,5 prosent av alle årsverk for grunnskolelærerne i 2020. Samtidig viser en undersøkelse utført av Utdanningsforbundet at to av fem lærere tror de kommer til å søke jobb et annet sted i løpet av de neste to årene. Veiledning av nytilsatte kan bidra til å beholde lærere i jobben. I Åfjord har vi en kommunal veiledningsordning som omfatter:

Tilbud om inntil 10 timer individuelle veiledningssamtaler. Gjennom individuell veiledning vil den nyutdannede kunne ta opp temaer/problemstillinger som gjelder spesifikt for egen situasjon, og det gis rom for å gå i dybden på ulike perspektiver og handlingsalternativer.

Gruppeveiledning for nyutdannede lærere (fire samlinger i Fosenregionen) med tema som for eksempel læringsmiljø, profesjonsetikk, laget rundt eleven og erfaringsdeling knyttet til disse temaene. I disse samlingene sitter deltakerne i grupper på tvers av skoler/kommuner, sammen med en erfaren veileder. Dette bidrar til en økt innsikt i mangfoldet i norsk skole, og det åpner for flere perspektiver og en bredere tilgang til kunnskap. Samlingene er også en verdifull arena for at nyutdannede får møte andre i samme situasjon. Dette gjelder både barnehage og skole.

Mål

I økonomiplanperioden ønsker vi å sette søkelys på bærekraftsmålene som er mest relevante for oppvekstsektoren. De overordnede målene er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel og konkretiseres her gjennom ulike delmål for perioden.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none">• Øke deltakelse i barnehage og skolefritidsordning og hindre frafallet i videregående skole. Alle barn skal gis tilbud om plass i barnehage og skolefritidsordning.• Gjennom kommunale, sosiale tjenester bidra til å redusere sosiale forskjeller, for eksempel boligsosiale tiltak og

	<p>reduksjon i foreldrebetaling for kommunale tjenester og fritidsaktiviteter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha full barnehagedekning og skolefritidsordning med mulighet for økonomisk støtte gjennom reduksjonsordninger.
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Sentrumsbarnehagen sikrer at vi har kapasitet til å gi alle barnehageplass ved opptak mars og september. Distriktsbarnehagene har god kapasitet per i dag.</p> <p>Vi skal jobbe videre med å sikre et godt, variert og faglig godt skolefritidstilbud i tråd med rammeplan av 2021.</p> <p>Gjennom moderasjonsordninger for barnehage og SFO, bidrar kommunen til å redusere kostnader til småbarnsfamilier.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Skoler og barnehager skal jobbe aktivt med å gi barn kompetanse i matsikkerhet, matsvinn og ernæring. • Fortsette med, og videreutvikle et sunt kosthold ved egne institusjoner. • Legge til rette for og stimulere til fysisk aktivitet i alle aldre. • Ha en aktiv helsestasjon med fokus på ernæring.
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Vi ser at vi har økning i antall unge som er inaktive og utsatt for å utvikle fedme og andre helseplager. Både helsestasjon, barnehager og skoler skal gjennom sin virksomhet sikre kunnskap og rådgivning om fysisk aktivitet og et sunt og godt kosthold.</p> <p>Alle enheter i oppvekst skal jobbe for å øke kunnskapen hos barn og elever om bærekraftig matproduksjon og hindre matsvinn, jmf skolematordning</p> <p>Alle barnehager tilbyr samtlige måltid i barnehagen for å sikre gode matvaner og fokus på matsikkerhet.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Gi trygge oppvekstvilkår og helsefremmende barnehager og skoler som utvikler robuste barn og unge. • Videreutvikle et godt og trygt helse- og omsorgstilbud, herunder forebygge psykiske helseplager og ha fokus på folkehelse og livsmestring. • Samarbeide med alle fagtjenester om god forebygging, slik at vi fremmer inkludering og hindrer frafall i videregående skole. • Begrense frafall fra skole og arbeidslivet. • Skape holdninger som bekjemper mobbing, diskriminering og rasisme
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Våre barnehager og skoler fortsetter med Sammen mot mobbing for barnehagene og Olweus for grunnskolene. Vi jobber aktivt med resultater fra elevundersøkelsen og Olweusundersøkelsen for å bedre trivsel og trygghet for våre barn. Folkehelse og livsmestring er eget tverrfaglig tema i grunnskolene, samt livsmestring i barnehagene.</p> <p>I planperioden har vi fokus på <i>robuste barn</i>, og har opprettet tett dialog med våre samarbeidspartnere i 1. linjetjenesten. Vi har etablert et familieteam som er et lavterskeltilbud for riktig hjelp til rett tid for barn og familier med behov. Vi har fått styrket familieteamet med en familieveileder og vi skal jobbe videre med å systematisere tiltak som ICDP, IIP og PCIT foreldreveiledning som lavterskeltilbud.</p> <p>Et velfungerende ungdomsråd er viktig for å få perspektivet fra de som vet hvordan det er å være ung. Ungdomsrådet fortsetter sin jobb og får midler i budsjettet til å drive forebyggende tiltak, som for eksempel Ung i Åfjord.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til å øke trivselen for barn og unge og hindre at enkelte faller utenfor. • Gi trygge oppvekstvilkår og helsefremmende barnehager og skoler som utvikler robuste barn og unge. • Beholde og trekke til oss dyktige og kompetente fagfolk for å yte gode tjenester i skoler, barnehager og fagtjenester knyttet til barn og unge. • Arbeide for å få flere innbyggere med høy kompetanse til å bosette seg, jobbe og leve i kommunen. • Tilrettelegge for en skole- og barnehagestruktur som imøtekommer fremtidens lovkrav til sektoren.

	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å bedre kollektivtilbudet. • Stimulere til bruk av kultur i undervisningssammenheng og ha en kulturskole med godt og variert tilbud.
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Vi jobber aktivt med antimobbeprogram for å sikre at vi gir et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Vi bruker resultater fra observasjon, elevundersøkelsen og Olweusundersøkelsen aktivt for å sikre trygghet og trivsel. Barnesamtaler, involvering av elevråd og ungdomsråd i dette arbeidet er en viktig forutsetning.</p> <p>Alle barnehager og skoler skal ha kompetente ansatte som er delaktig i barnets utvikling, lek og læring.</p> <p>Vi jobber videre med kartlegging av hvordan vi løser spesialpedagogiske oppdrag både i barnehage og skole. PPT og ledergruppa oppvekst implementerer rutiner for ITO og vurdering med målsetting om at antall vedtak skal synke og at de nødvendige vedtak har godt innhold med gjennomføring av kompetente ansatte.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Motarbeide vold i samfunnet generelt med økt fokus på vold i nære relasjoner. • Oppfordre alle arbeidsgivere til å legge til rette for gjennomføring av foreldrepermisjon etter nasjonale retningslinjer • Sette fokus på at høyere utdanning er viktig for Åfjord kommune og legge til rette for flere kompetansearbeidsplasser • Sørge for at alle skal være inkludert og likeverdige i arbeidslivet, gjennom både fysisk og psykisk tilrettelegging.
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Gjennom godt tverrfaglig samarbeid skal Åfjord kommune styrke foreldrenes muligheter for å støtte sine barn i et samfunn som stadig er i endring og utvikling. Kravene til foresatte øker, og det er viktig at kommunen bidrar til at foresatte er best mulig rustet til å sette grenser og følge opp.</p> <p>Vold i nære relasjoner er et viktig tema å ta opp i barnehager og skoler. Helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern bidrar til at dette temaet settes på dagsorden for både barn, foresatte og ansatte.</p> <p>Skoler og barnehager skal jobbe med mangfold som tema og gi kunnskap om likeverd, likestilling og aksept for ulikheter. Skoler skal gjennom, for eksempel arbeidslivsfag sikre forståelse for hvilke konsekvenser deltidsstillinger kan ha i livsløpsperspektiv.</p> <p>Oppvekstfeltet skal gi god rådgivning på utdanningsmuligheter og jobbmuligheter, samtidig som vi skal lytte til den enkelte elevs ønsker for eget liv. På denne måten skal ansatte sikre at alle har god nok informasjon til å ta kloke valg for seg selv.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til fornuftig og begrenset bruk av vann med drikkevannskvalitet. • Stimulere til energisparing og energieffektivisering i egen organisasjon og i samfunnet for øvrig. • Ta hensyn til framtidige klimaendringer ved framtidig planlegging og utbygging. • Stimulering til sirkulær økonomi • Fortsette arbeidet for å bli en klimasmart og bærekraftig kommune. • Legge vekt på hensynet til økosystemer og naturmangfoldet ved fremtidig utnyttelse av naturressurser og sørge for økosystemer med god tilstand som leverer oss økosystemtjenester tilbake
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Gjennom barnehageloven og opplæringsloven, samt rammeplan for barnehage og ny læreplan i skole, vil alle barn og unge få god opplæring i bærekraftig utvikling av både lokalsamfunn og verdenssamfunn. Barn og unge er de fremste ambassadører for hvordan vi kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål i 2030.</p> <p>I planperioden vil det være viktig å bruke barn og unge som høringspartnere i alle planer og strategier som lages i kommunen. Elevråd og ungdomsråd må spilles gode, slik at de kan bidra med å sette føringer for en fremtid som de eier.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta demokratiet hvor det legges opp til et godt debattklima og respekt for fattede vedtak både i politiske organer og ellers i samfunnet. • Bidra til inkludering og forbygge diskriminering, gjennom å utrydde hatefulle ytringer og rasisme. • Sammen drive utvikling som gir nytte for mottakeren gjennom innovasjon, læring og kunnskapsdrevet utvikling som legger til rette for kompetanseutvikling. • Være en kunnskapsorganisasjon med en organisasjonskultur som er tilpasset kommunens behov og forventninger om utvikling og livslang læring.

Delmål for økonomiplanperioden	<p>Gjennom barnehageloven og opplæringsloven, samt rammeplan for barnehage og ny læreplan i skole, vil alle barn og unge få god opplæring i bærekraftig utvikling av både lokalsamfunn og verdenssamfunn. Barn og unge er de fremste ambassadører for hvordan vi kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål i 2030.</p> <p>Demokrati og medborgerskap, folkehelse og livsmestring og bærekraftig utvikling er tverrfaglige tema som ny læreplan i grunnskolen setter krav om. Gjennom disse temaene får alle elever god kjennskap til hvordan det er klokt å forvalte framtiden. En viktig bærebjelke i opplæringsloven er hvordan man kan samarbeide for å løse utfordringer.</p> <p>I planperioden vil det være viktig å bruke barn og unge som høringspartnere i alle planer og strategier som lages i kommunen. Elevråd og ungdomsråd må spilles gode, slik at de kan bidra med å sette føringer for en fremtid som de eier.</p>
---------------------------------------	--

Budsjett 2027

Sektor oppvekst består av ansvarsserien 200-290. For kommende budsjettår foreslår administrasjonen følgende bevilgninger for ansvarene i oppvekstsektoren:

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
200	Fellestjenester oppvekst	22 639 997	25 548 953	23 115 603	- 1 523 008
205	Utviklingsveileder Fosen	-	-	-	-
210	Brandsfjord barnehage	3 202 355	3 970 521	4 708 517	-
211	By barnehage	7 810 564	7 397 254	7 737 537	-
212	Å barnehage	18 193 248	20 854 068	22 565 253	- 27 662
213	Tusseladden barnehage	3 775 257	3 836 587	4 603 055	-
220	Stoksund oppvekstsenter	13 440 916	15 071 893	14 768 802	-
230	Brandsfjord skole	13 793 890	14 010 320	17 299 718	-
240	Sør-Roan skole	100 404	-	-	-
250	Åset skole	47 168 695	50 915 435	55 518 088	301 813
260	Inkluderingsenheten	8 967 421	9 927 679	8 953 179	-
290	PPT Nord-Fosen	3 374 992	3 328 000	3 522 925	-
		142 467 739	154 860 710	162 792 677	- 1 248 857

Sektor oppvekst har gjennom budsjettåret 2026 jobbet med å justere drift etter omstilling. Omstillingens største fokus, er og vil være, omlegging av pedagogisk praksis for å gi gode tjenester. I og med at Åfjord kommune har demografisk økning både på helse og for aldersgruppen 6-15 år, er det ikke fullt ut aktuelt å dreie ressurser fra oppvekst til helse, slik løsningen vil være for mange andre distriktskommuner. Vi vet også at barnetallet for våre barnehager vil øke noe i 2027. Vi vil sluttstille den administrative omstruktureringen for sektoren, og håper løsningene sikrer robuste enheter både økonomisk og faglig.

Vi vil gjennom budsjettåret 2027, fortsette med å finne gode løsninger internt på enhetene, når det dukker opp utfordringer som må løses. Oppvekstsektoren må ha en grundig gjennomgang av enkeltvedtak om individuelt tilrettelagt opplæring og hvordan vi løser gjennomføring av vedtak på en god måte.

Ungdomsråd:

Ungdomsrådet er godt etablert og jobber målrettet med mange saker. De har behov for å få videreført budsjettet slik de fikk for inneværende år, for å opprettholde sin aktivitet.

Ansvar skoler 220, 230 og 250:

Skolene jobber med effektivisering av både allmennpedagogisk opplæring og individuelt tilrettelagt opplæring. Gjennom utviklingsarbeidet med inkluderende praksiser, lek og praktisk undervisning ønsker vi å finne gode løsninger for mer effektiv drift av sektoren, samtidig som vi skal opprettholde tjenester med god kvalitet. Vi har fokus på å etablere interne støttesystem som skal komme ansatte i klasserommet til gode. Vi har behov for å etablere gode og varige løsninger for alternativ opplæringsarena og vil i 2027 fortsette aktiviteten som er etablert på Åset skole, samt opprettholde dialogen med Fosen Vekst om videreføring av dette.

Utredningen om fremtidens SFO, konkluderer med at det er behov for ressurs til ledelse av SFO, spesielt knyttet til Åset skole. Det er derfor ønskelig med en ressurs knyttet til dette. Økning i ekstra bemanning til elever på 1.trinns SFO, dekkes av ordinær rammeoverføring.

Vi tar sikte på å effektivere vedtak om sammenslåing av Brandsfjord skole, Brandsfjord barnehage og Tusseladden barnehage, til en organisatorisk enhet, fra 01.08.27. Det vil komme en salderingssak til kommunestyret før sommeren.

Ansvar barnehager 210, 211, 212, 213, 220:

Vi ser at søkertallene til barnehagene våre avtar noe fra tidligere år ved opptak vår, men er noe mer stabilt ved 2. opptak høst. 2 opptak i året utfordrer oss med tanke på kvalifisert bemanning og økonomisk forutsigbarhet. Statistisk sett skal barnehage ned i antall barn, men per nå er det forholdsvis stabilt. Når antallet går ned blir det viktig å se på hvordan ressurser kan dreies fra barnehage til grunnskole i 2027/2028, uten at dette fører til vesentlig ulempe for kvaliteten i barnehagene og at vi fortsatt følger bemanningsnorm. Evaluering av sommerstengte barnehager i 2 uker viser fortsatt at gjennomføringen gikk fint og valg av uker medførte minst mulig ulempe for foresatte. Vi ser også i 2026, av påmeldinger og oppmøte, at det ville vært mulig å stenge i 3 uker, men vi innstiller på å fortsette med 2 uker sommerstengt barnehage i 2027.

Ansvar 200, 205, 260 og 290:

For ansvar 205, utviklingsveileder Fosen, har vi kun lønnsutgifter, som fordeles på kommunene på Fosen.

Ansvar 290 er uten vesentlige økonomiske justeringer for budsjettåret 2027, men vi øker aktiviteten i tråd med midler fra blant annet BUFDIR.

Ansvar 260 er inkluderingsenheten. Her sees budsjettbehov i sammenheng med de vedtak om bosetting som foreligger til enhver tid. I tillegg ser vi på mulig omstilling av enheten i løpet av våren 27.

Ansvar 200 Fellestjenester oppvekst, består av stab og støttefunksjoner, lisenser og kostnader til private barnehager. Totalbudsjettet kalibreres noe ned i henhold til kjente forhold pr. i dag.

Helse og velferd

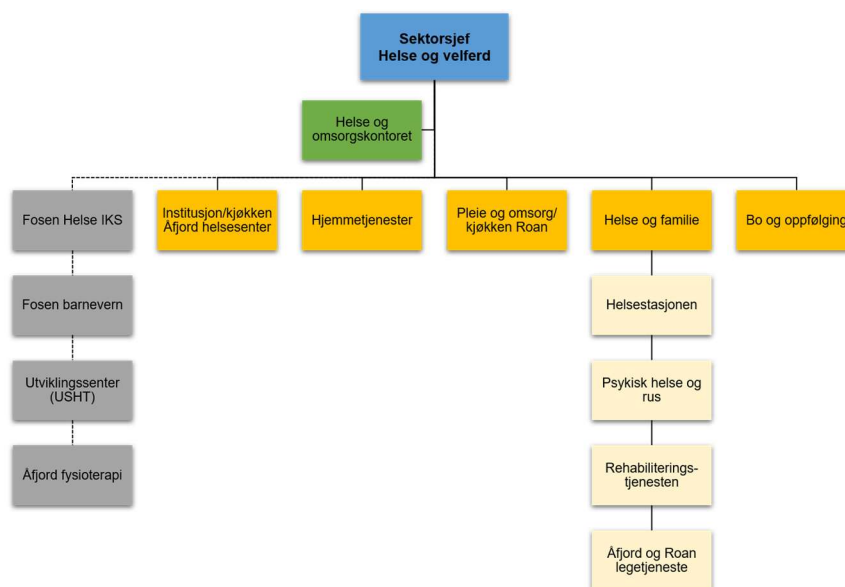
Innledning og utfordringsbilde

Helse- og velferdssektoren i Åfjord kommune står foran en periode preget av store demografiske endringer, økende tjenestebehov og begrenset tilgang på personellressurser. Sektoren skal samtidig sikre forsvarlige tjenester, høy kvalitet og god pasientsikkerhet innenfor kommunens økonomiske rammer.

Utviklingen i befolkningen påvirker tjenestene på flere måter. Antallet eldre innbyggere forventes å øke i planperioden, noe som vil gi økt etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester. Samtidig ser kommunen en vekst i antallet yngre brukere med omfattende og sammensatte bistandsbehov knyttet til blant annet utviklingshemming, psykiske helseutfordringer, nevrologiske tilstander og ulike funksjonsnedsettelse. Flere av disse vil ha behov for tilrettelagte tjenester og oppfølging gjennom hele livsløpet.

Denne utviklingen innebærer økte krav til kompetanse, koordinering, ledelse og ressursutnyttelse. Samtidig utfordres sektoren av mangel på kvalifisert arbeidskraft og et begrenset økonomisk handlingsrom. For å møte framtidens behov må tjenestene videreutvikles gjennom omstilling, innovasjon, forebygging og målrettet bruk av teknologi.

Helse- og velferdssektoren består av fem tjenesteenheter samt Helse- og omsorgskontoret, som ivaretar sentrale stabs- og forvaltningsoppgaver. Sektoren har gjennomført omfattende omstillings- og nedbemanningstiltak de siste årene. Kompleksiteten i tjenestene økt. Dette gjør det nødvendig å fortsette arbeidet med organisasjonsutvikling og vurdering av framtidig struktur og ledelseskapasitet.

Strategiske satsingsområder

Forebygging og tidlig innsats

Forebyggende arbeid og tidlig innsats er avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester i framtiden. Tidlig identifisering av behov og målrettede tiltak kan bidra til å redusere eller utsette behovet for mer omfattende tjenester senere i livet.

Dette gjelder innen eldreomsorg, psykisk helse, rusarbeid, rehabilitering og tjenester til barn og unge. Tverrfaglig- og tverrsektorielt samarbeid skal videreutvikles gjennom etablerte samarbeidsmodeller og nye satsingsområder.

I planperioden prioriteres blant annet:

- lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus
- rask psykisk helsehjelp
- lærings- og mestringstilbud
- frisklivsarbeid og gruppebaserte aktiviteter
- foreldreveiledning
- videreføring av «Tidlig inn»
- systematisk arbeid mot vold, og vold i nære relasjoner

Rekruttering, kompetanse og ledelse

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft er en av sektorens største utfordringer i planperioden. Økende kompleksitet i tjenestene stiller høyere krav til fagkompetanse innen blant annet demensomsorg, habilitering, miljøterapi, psykisk helse, rus, rehabilitering og medisinsk oppfølging.

For å sikre kvalitet og kontinuitet i tjenestene må kommunen være en attraktiv arbeidsgiver som legger til rette for kompetanseutvikling, faglig oppfølging og gode arbeidsmiljø.

Det vil også være nødvendig å vurdere dagens lederstruktur. Flere enhetsledere har store lederspenn og omfattende ansvarsområder. En styrking av lederfunksjoner gjennom etablering av avdelingslederstillinger kan bidra til bedre nærledelse, styrket fagutvikling, tettere sykefraværsoppfølging og bedre kvalitet i tjenestene. God ledelse vil være en viktig faktor for å lykkes med omstilling, rekruttering og kvalitetsutvikling i årene som kommer.

Velferdsteknologi og digitalisering

Velferdsteknologi er et sentralt virkemiddel for å møte framtidens omsorgsutfordringer.

Teknologiske løsninger skal bidra til økt trygghet, selvstendighet og mestring for brukerne samtidig som ressursene utnyttes mer effektivt.

Åfjord kommune har etablert et godt grunnlag for videre utvikling på området. For å realisere gevinstene fullt ut må det fortsatt investeres i implementering, opplæring, drift og videreutvikling av løsningene.

I planperioden skal kommunen:

- ta i bruk velferdsteknologi der dette er hensiktsmessig
- videreutvikle digitale arbeidsformer
- oppgradere medisinsk-teknisk utstyr
- bidra til at flere kan bo trygt hjemme lengre

Demensomsorg og hukommelsesteam

Antallet eldre innbyggere i Åfjord kommune forventes å øke i årene framover, og med dette også antallet personer som utvikler kognitiv svikt og demenssykdom. Demensomsorg er derfor et viktig satsingsområde i planperioden.

Kommunens hukommelsesteam har en sentral rolle i arbeidet med tidlig kartlegging, utredning, oppfølging og veiledning av personer med hukommelsesutfordringer og deres pårørende. Tidlig identifisering av demenssykdom kan bidra til økt mestring, bedre livskvalitet og mer målrettet oppfølging, samtidig som behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester kan utsettes.

I planperioden vil kommunen videreføre satsingen på hukommelsesarbeid gjennom oppfølging av personer med demens, støtte til pårørende, aktivitetstilbud for hjemmeboende og tverrfaglig samarbeid mellom kommunale tjenester, fastleger og spesialisthelsetjenesten. Dette er i tråd med målene i kvalitetsreformen «Bo trygt hjemme», hvor det legges vekt på at flere skal kunne mestre hverdagen og bo hjemme så lenge som mulig.

En styrking av det forebyggende demensarbeidet vurderes som et viktig tiltak både for den enkelte innbygger og for å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester i årene som kommer.

Framtidige bolig- og omsorgsløsninger

Kommunen må i planperioden arbeide aktivt med framtidig kapasitet innen heldøgns omsorg.

Behovet for omsorgsboliger med bemanning og andre tilrettelagte botilbud forventes å øke både for eldre og yngre brukere med omfattende bistandsbehov.

Planlegging av nye bolig- og omsorgsløsninger må ses i sammenheng med kommunens demografiske utvikling og framtidige tjenestebehov. Målet er å utvikle boformer som gir gode tjenester samtidig som ressursene brukes effektivt.

Kommunen skal også bidra til at flere innbyggere kan eie egen bolig gjennom veiledning, startlån og samarbeid med Husbanken.

Mål for sektoren

Helse- og velferdssektoren skal bidra til at alle innbyggere får gode, trygge og likeverdige tjenester som fremmer helse, mestring og livskvalitet gjennom hele livsløpet.

I planperioden skal sektoren arbeide målrettet for å:

- videreutvikle et trygt og bærekraftig helse- og omsorgstilbud
- styrke forebygging, folkehelsearbeid og tidlig innsats
- fremme livsmestring og redusere psykiske helseutfordringer
- sikre tilstrekkelig kompetanse og tilgang på kvalifisert arbeidskraft
- utvikle tjenester gjennom innovasjon og velferdsteknologi
- bidra til sosial inkludering og redusere sosiale forskjeller
- styrke samhandling mellom tjenester, brukere og pårørende
- legge til rette for gode bo- og nærmiljø som fremmer helse og livskvalitet

Sektorens arbeid bygger på kommunens verdigrunnlag der respekt, samarbeid og humor skal prege hverdagen både for ansatte, brukere og samarbeidspartnere.

Bærekraftsmål	<div data-bbox="533 114 751 333"> 3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET </div> <div data-bbox="751 114 970 333"> 2 UTRYDDE SULT </div>
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle et godt og trygt helse og omsorgstilbud, herunder forebygge psykiske helseplager og ha søkelys på folkehelse og livsmestring • Arbeide systematisk med forebyggende tiltak på tvers av sektorer og faggrupper • Stimulere til gode bomiljø og et arbeidsliv som ivaretar helse og livskvalitet • Stimulere til og tilrettelegge for aktivitet for alle aldersgrupper • Sørge for at det innen sektorene er tilstrekkelig tilgang på kompetanse • Fortsette med, samt videreutvikle et sunt kosthold ved egne institusjoner • Legge til rette for og stimulere til fysisk aktivitet i alle aldre • Ha en aktiv helsestasjon med søkelys på ernæring
Delmål/tiltak for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Ta i bruk velferdsteknologiske løsninger der dette er formålstjenlig • Oppgradere medisinsk teknisk utstyr • Lærings- og mestringstilbud • Lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus for alle aldersgrupper • Legge til rette for/bidra inn i, men ikke nødvendigvis drifte, lavterskel møteplasser • Rask psykisk helsehjelp • Fortsette med arbeid innenfor satsingsområdene i kvalitetsreformen «bo trygt hjemme» • Ulike trim- og fokusgrupper • Aktivitetstilbud for hjemmeboende med demens • Pårørende grupper og pårørendeskoler • Kompetente fagtjenester som jobber med barn, unge og deres familier • Fortsatt ha ernæringskompetanse i fokus ved våre institusjonskjøkken • Fortsette samarbeidet med ernæringsfysiolog for barn, unge og eldre. Fokuset i arbeidet skal være å bidra til etablering av gode spisevaner, formidling av kunnskap om sunt kosthold og forebygging av ernæringsrelaterte utfordringer. • Ernæringsveiledning • Fortsatt søkelys på måltid og matglede. • Foreldreveiledning • Friskliv - ulike gruppetilbud • Iverksette «tidlige inn», kartleggingsverktøyer og samtalemetoder for helsesykepleiere, jordmødre og fastleger

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til at alle innbyggere og samfunnsaktører opplever tilhørighet, blir hørt og tar medansvar • Invitere til et åpent samfunn med gode kommunikasjonskanaler og et språk som når hele befolkningen • Gjennom kommunale, sosiale tjenester bidra til å redusere sosiale forskjeller, f.eks. gjennom boligsosiale tiltak.
Delmål/tiltak for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Brukermedvirkning • Pårørendemedvirkning • Klart språk – innbyggervennlig • Så mange som mulig skal gis mulighet til å eie egen bolig. Råd og veiledning. Startlån og bistand til kontakt med Husbanken • Bidra i arbeidet med å slutføre ny boligpolitisk plan

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeide med alle fagtjenester om god forebygging • Motarbeide vold i samfunnet generelt, med økt søkelys på vold i nære relasjoner
Delmål/tiltak for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Modell for tverrfaglig samarbeid videreføres. Samarbeidsmodellen skal bidra til godt samarbeid og god samordning av tiltak, og innebærer et rutinemessig samarbeid på 4 nivå: <ol style="list-style-type: none"> 1. Overordnet – tverrfaglig utviklingsteam – styringsgruppe 2. Familieteam 3. Tverrfaglige team barnehage, elevtjenesten grunnskole og videregående skole 4. Internt støttesystem på hver enkelt enhet i samarbeid med barnet/de foresatte • Familiesenteret – fortsatt fokus på samhandling mellom fagtjenestene til det beste for barn, unge og deres familier • Barnekoordinator, koordinator, ansvarsgrupper og individuell plan • Systematisk forebyggende arbeid mot vold.

Oppsummering

Økonomiplanperioden 2027–2030 vil kreve tydelige prioriteringer og fortsatt omstilling. Helse- og velferdssektoren skal møte økende behov med begrensede ressurser, samtidig som kvalitet, pasientsikkerhet og lovpålagte oppgaver ivaretas.

Gjennom satsing på forebygging, kompetanse, ledelse, velferdsteknologi, demensarbeid og framtidige boligløsninger skal Åfjord kommune legge grunnlaget for bærekraftige helse- og velferdstjenester som gir innbyggerne trygghet, mestring og livskvalitet også i årene etter planperioden.

Budsjett 2027

Sektor helse og velferd består av ansvarsserien 300-340. For kommende budsjettår foreslår administrasjonen følgende bevilgninger for ansvarene i helsesektoren:

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
300	Fellestjenester helse og omsorg	8 492 471	16 592 401	17 824 681	47 106
301	Forvaltningsenheten	4 829 325	-	-	-
311/312	Barnevern	8 555 836	9 358 852	10 877 465	-
313	Sosialtjeneste	10 574 371	-	-	-
314	USHT	-	-	-	-
320	Institusjonstjeneste Åfjord	50 453 445	49 550 124	50 261 263	-
330	Hjemmetjeneste Åfjord	39 312 868	39 244 319	42 703 439	-
332	Bo- og oppfølgingstjeneste	32 139 453	32 048 571	41 336 799	-
335	Pleie og omsorg Roan	23 171 383	26 849 175	26 850 243	-
340	Helse og familie	29 465 573	32 672 976	32 737 489	-
		206 994 725	206 316 418	222 591 379	47 106

Utfordringsbilde 2027

Bo- og oppfølgingstjenesten

Bo- og oppfølgingstjenesten står overfor et betydelig endret utfordringsbilde. Enheten yter tjenester til personer med psykisk utviklingshemming, fysisk funksjonsnedsettelse og rus- og psykiske helseutfordringer. De senere årene har det vært en tydelig utvikling der både eksisterende og nye tjenestemottakere har mer omfattende og komplekse bistandsbehov enn tidligere.

Flere av dagens brukere har fått økte behov for oppfølging og tilrettelegging, samtidig som enheten har tatt imot flere unge voksne med omfattende hjelpebehov. Flere av disse har behov for tjenester og tilsyn gjennom hele døgnet, og har flyttet inn i bofellesskapet som driftes av enheten. Dette medfører et vesentlig økt behov for personellressurser for å kunne ivareta forsvarlige tjenester og sikre nødvendig oppfølging.

Utviklingen innebærer også økte krav til kompetanse hos medarbeiderne. Tjenestene krever i større grad spesialisert kunnskap innen blant annet målrettet miljøarbeid, psykisk helse, utfordrende atferd, sammensatte funksjonsnedsettelser og helseoppfølging. Enheten har i tillegg ansvar for å gjennomføre og følge opp vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9, om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming, noe som stiller høye krav til fagkompetanse, dokumentasjon og kvalitetssikring. Gjennomføring av slike vedtak krever ofte økte personellressurser og tett faglig oppfølging for å sikre at tjenestene utføres i henhold til gjeldende

lovverk og faglige standarder. For å møte dagens og framtidens behov vil det derfor være nødvendig å styrke både bemanning, fagmiljø og kompetanseutvikling i enheten.

Demografiske og samfunnsmessige endringer tilsier at denne utviklingen vil fortsette i årene framover. Det er derfor viktig at kommunen legger til rette for en bærekraftig styrking av Bo- og oppfølgingstjenesten slik at innbyggerne kan motta forsvarlige, trygge og individuelt tilpassede tjenester i tråd med lovpålagte krav og kommunens målsettinger om mestring, inkludering og livskvalitet.

Økningen i antall brukere med omfattende bistandsbehov og den generelle veksten i tjenestebehovet innen Bo- og oppfølgingstjenesten vil medføre behov for økte driftsrammer både i budsjettåret 2027 og i planperioden. Særlig gjelder dette styrking av grunnbemanning, døgnskategorisk oppfølging for brukere med store hjelpebehov, samt tiltak for å sikre nødvendig fagkompetanse og kvalitet i tjenestene. Uten en slik styrking vil det være utfordrende å opprettholde dagens tjenestenivå og samtidig møte de nye behovene på en forsvarlig måte.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten er et område med stor usikkerhet knyttet til framtidige kostnader. Tjenestebehovet er i stor grad hendelsesstyrt, og enkelte saker kan medføre betydelige utgifter knyttet til fosterhjem, institusjonsplasseringer, beredskapshjem eller omfattende hjelpetiltak.

Samtidig er kommunen forpliktet til å sørge for nødvendige tiltak når behov oppstår. Det vil derfor være viktig å opprettholde økonomisk handlingsrom samtidig som det forebyggende arbeidet og den tidlige innsatsen videreføres.

Fastlegeordningen

Fastlegetjenesten er en sentral del av kommunens samlede helsetilbud. Det arbeides kontinuerlig med å sikre stabile legetjenester og god tilgjengelighet for innbyggerne. Rekruttering og stabilisering av legekompentanse vil fortsatt være viktige prioriteringer i 2027.

Legevakt og interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid er en viktig forutsetning for å kunne tilby robuste og faglig gode tjenester. Samarbeidsløsningene bidrar til effektiv ressursutnyttelse og tilgang til kompetanse som kommunen alene ville hatt utfordringer med å opprettholde.

Utskrivningsklare pasienter og samhandling med sykehuset

Kommunen må være forberedt på raske utskrivninger fra spesialisthelsetjenesten og et økende antall pasienter med komplekse medisinske behov. Dette stiller krav til kompetanse, kapasitet og koordinering i de kommunale tjenestene. Dette vil utfordre oss stort i årene som kommer.

Sykefravær og heltidskultur

Arbeidet med nærvær, heltidskultur og et godt arbeidsmiljø videreføres i 2027. Reduksjon av sykefravær og økt stabilitet i bemanningen er viktige tiltak for både tjenestekvalitet og økonomisk bærekraft.

Institusjonsplasser og kapasitetsutnyttelse

Det vil i 2027 arbeides videre med analyser av framtidig behov for sykehjemsplasser, omsorgsboliger og andre heldøgns omsorgstilbud. Målet er å sikre riktig kapasitetsutvikling i takt med befolkningsutviklingen.

Kjøp av eksterne tjenester

Enkelte tjenester er preget av store kostnadsvariasjoner mellom år. Særlig gjelder dette barnevernstiltak, tjenester til ressurskrevende brukere og behov for eksterne spesialisttjenester. Utviklingen følges tett gjennom året.

Ressurskrevende tjenester

Kommunen ser en fortsatt vekst i antall brukere med omfattende og sammensatte behov. Tjenestene til denne gruppen krever høy fagkompetanse, betydelige personalressurser og tett oppfølging. Dette er et område som forventes å påvirke sektorens økonomiske utvikling også i 2027.

Kvalitetsreformen «Bo trygt hjemme»

Arbeidet med kvalitetsreformen «Bo trygt hjemme» videreføres i 2027. Målet er at flere skal kunne mestre hverdagen og bo hjemme så lenge som mulig gjennom forebyggende tiltak, teknologi, aktivitetstilbud og støtte til pårørende.

Pårørendearbeid

Pårørende er en viktig ressurs i helse- og omsorgstjenestene. Kommunen vil videreføre arbeidet med informasjon, veiledning og støtte til pårørende for å styrke samhandlingen rundt den enkelte bruker.

Beredskap og pasientsikkerhet

Pasientsikkerhet og beredskap skal ha høy prioritet i 2027. Det arbeides kontinuerlig med kvalitetsforbedring, kompetanseheving og internkontroll for å sikre forsvarlige tjenester.

Landbruk og tekniske tjenester

Introduksjon

Sektor for landbruk og tekniske tjenester er todelt hvorav den ene delen omfatter drift og den andre delen omfatter forvaltning, veiledning, rådgiving og utvikling. De ulike fagområdene i sektoren er:

Landbruk

Enheten driver rådgiving og veiledning, behandling av jordlov og konsesjonssaker, og forvalter årlig på vegne av staten ca. 90 millioner tilskuddskroner til landbruksnæringen, i tillegg til en del andre kommunale og statlige tilskuddsordninger som SMIL, nydyrking, skogplanting mm. Det er Statsforvalteren som i stor grad legger føringer for enhetens arbeidsområder. Avdelingen behandler også søknad om motorferdsel, driver viltforvaltning, skogrådgiving.

Åfjord kommune har i 2026, rundt 100 drivende bruk som mottar produksjonsstøtte, hvorav rundt 40 bruk driver med melkeproduksjon. Avdelingen har 2,7 årsverk.

Plan og byggesak

Fagområdet driver plan og byggesaksbehandling samt oppmåling. I tillegg til behandling av private reguleringsplaner har enheten også ansvaret for prosessen rundt kommuneplanarbeidet. Gjennom blant annet arbeidet med kommunens areal- og samfunnsplan legges det til rette for en bærekraftig utvikling av Åfjord kommune.

Plan og byggesak behandler årlig blant annet 250 - 280 byggesaker, 40-50 fradelingsaker, 2-3 private reguleringsplaner, samt ca. 50 oppmålingsforretninger. I tillegg utfører vi plan, byggesak og oppmålingsforretningene for Osen kommune. Fagområdet er et selvkostområde som finansieres gjennom kommunens gebyrregulativ. Området har i 2026 ca. 8 årsverk.

Vei, vann, avløp og renovasjon

Dette fagområdet har ansvar for å drifte kommunale anlegg innenfor blant annet vei, vann, avløp, havner og veilys.

Kommunen har 2 vaktordninger. Hvorav den ene ordningen er beredskap i forhold til kommunal vannforsyning, i tillegg til kommunale avløpsanlegg. Den andre vaktordningen er en teknisk vaktordning som er fordelt med 30% på brannberedskap og 70% på kommunens bygg og anlegg.

Kommunen er tilknyttet det interkommunale selskapet Fosen renovasjon AS, som håndterer kommunens renovasjons- og slambehandling.

Åfjord kommune drifter 11 vannverk samt 20 kommunale avløpsanlegg. Vi har ca. 87 km kommunale veier hvorav 51 km er asfaltert og 36 km har grusdekke. Vi har ca 6 km med gangvei/ fortau, 7 kaier/havner, 13 bruer og 1 390 veilys/ lyspunkt. VVAR området utgjør i 2026 ca. 9 årsverk.

Brann og redning

Åfjord kommune er tilknyttet det interkommunale selskapet Fosen brann og redningstjeneste. De har ansvaret for å håndtere kommunens brannberedskap og feiertjeneste.

Eiendom

Denne enheten skal forvalte og drifte all kommunal bygningsmasse og uteområder. Det innebærer generelt vedlike-hold og drift som utføres av driftsteknikere og renholdere.

Denne enheten har ansvaret for drift av ca 130 bygg fordelt på ca. 60 000 m2 brutto areal. Enheten utgjør ca. 30 årsverk, hvorav ca.12 årsverk på byggdift, og 18 årsverk på renhold. I tillegg kommer ca. ett årsverk som utfører skjødsel av grøntområder i sommerhalvåret.

Utfordringer

Landbruk

I landbruket har de siste årene skjedd en struktur endring fra mindre til større enheter. Dette skjer både ved at bruk slår seg sammen i samdriftsselskap og ved at mindre enheter av ulike grunner velger å legge ned driften.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall bruk i drift	126	120	106	108	105	104
Antall bruk med melk	56	48	44	42	41	40

Utfordringene er håndtering av bo- og driveplikt, samt at en del av brukene som legger ned driften ofte leier bort jord til andre drivere, med forholdsvis korte leieavtaler som gir lite forutsigbarhet, og lite motivasjon for å legge ressurser inn i drift og vedlikehold av leie arealer.

Landbruket står for en forholdsvis stor andel klimagassutslipp, i tillegg til at det fortsatt skjer en del forurensning gjennom utslipp og avrenning til omkringliggende vassdrag, jfr. Vanndirektivets krav til opprydding.

Ut ifra størrelse på tilskudd gitt til næringen er det grunn til å tro at produksjons volumet i næringen ikke har gått ned, men holdt seg rimelig stabilt i Åfjord kommune.

Plan og byggesak

I byggesaker utenfor regulerte området har kommunen begrenset kunnskapsgrunnlag, når naturmangfold, kulturverdier osv. skal vurderes. Det er gjort en del naturkartlegging i forbindelse med kommuneplanens arealdel i 2023 til 2025. Det arbeides med Kommunedelplan for Naturmangfold, som forventes å bli vedtatt i løpet av 2027. Dette vil sammen med ny arealplan gi oss bedre kunnskapsgrunnlag i plan og byggesaksbehandling.

Vi er en stor kommune med mye spredt bebyggelse og med relativt mange eldre avløpsanlegg. Vanndirektivet vi er pålagt å etterfølge, har krav til opprydding og tidsfrister som vil gi oss store utfordringer i årene fremover.

Vei, vann, avløp og renovasjon

På grunn av de store geografiske avstandene intern i kommune er det utfordrende å få til en god og enhetlig drift med kort responstid. Den vidstrakte kommunen i forhold til antall innbyggere gjør tjenestene kostbare å drifte.

Vi har etterslep på vedlikehold av kommunale bruer. Noen oppgraderinger må påregnes i årene fremover.

Strengere krav til avløp og utslipp vil påvirke kommunale avløpsanlegg i årene som kommer

Vi har en del strekninger med veilys rundt omkring i kommunen. En del av veilysanleggene våre er av eldre årgang, dårlig forfatning og ustabile i forhold til vær og vind.

Våre kaier har hatt lite oppfølging og vedlikehold de siste årene. Det er begrenset med trafikk over en del av kaiene dermed vanskelig å få til en god drift. En satsing på Fosen Kysthavn de siste årene har gitt resultater, men fortsatt gjenstår en del arbeid med oppfølging og drift av øvrige havner.

Kapasitet til å gjennomføre prosjekter på tiltaksliste innenfor vann og avløp har vært en utfordring over flere år. To nyansettelser er gjort i løpet av 2026, vi håper det skal gi et løft i tiden fremover.

Eiendom

Omfang bygningsmasse må vurderes løpende, samt rulleringstakt på utskifting kommunale boliger. I løpet av 2027 vil vi sitte med en del bygningsmasse som ikke er i bruk, men som uansett må ha et minimumsnivå av drift og oppfølging. Det gjelder legekontor, Sør-Roan skole, gamle Tusseladden barnehage, lokaler etter Fosen Vekst på Monstad (Meieri og vedsentral).

Strategier

Landbruk

- Ny landbruksplan vedtatt 2026 med tiltaksdel og vil sammen med ny arealplan være gode verktøy og bidra til gode og bærekraftige vedtak og effektiv arealbruk. Ny landbruksplan har visjoner, tydelige mål og strategier for utviklingen av landbruket i Åfjord.

Plan og byggesak

- Ny arealplan og plan vil bidra til en mer avklart og effektiv arealbruk, mindre dispensasjoner og kortere saksbehandlingstid.
- En ny plan for Naturmangfold vil øke kunnskapsgrunnlaget og gi en bedre og raskere saksbehandling, samt redusere nedbygging av viktige naturområder.
- Deltakelse i Nordre Fosen vannområdet med oppfølging av tiltaksplaner for spredt avløp skal gi renere vannforekomster.
- Fagområdet skal være digitalt oppdatert til enhver tid, med oppdaterte kart og matrikkeløsninger, inkludert flyfotograferinger. Dette gir økt kunnskapsgrunnlag, redusert ressursbruk og lavere saksbehandlingstid. Det skal også jobbes for å ta i bruk digitale løsninger og verktøy som kan effektivisere plan og byggesaksbehandling.

Vei, vann, avløp og renovasjon

- Utarbeide hovedplaner for, og aktivt jobbe med tiltaksplaner for vann og avløp.
- Vår vidstrakte kommune er tidkrevende og kostbar å drifte. Det er derfor viktig å automatisere, og ha overvåkning av tekniske anlegg hvor dette er mulig. Det gir sparte driftskostnader, redusere omfang av eventuelle uønskede hendelser (som for eksempel utslipp og vannmangel).
- Finne funksjonelle, praktiske og bærekraftige måter å drifte kommunale kaier.
- Vurdere behov og omfang av kommunale veier og plasser.

Eiendom

- Som prinsipp skal alle nye bygg har sentral driftskontroll, dvs overvåkning av varme, ventilasjon, adgangskontrollanlegg, brann osv. En slik overvåkning vil spare energi, tid og ressurser. Vi vil legge dette til grunn ved planlegging og utførelse av nye større kommunale bygg og anlegg.
- Ved nybygg og ombygging, i størst mulig grad velge bærekraftige, miljøriktige og energiøkonomiske løsninger, samt jobbe for mest mulig gjenbruk, spesielt møbler og inventar, men også faste konstruksjoner.
- Vurdere større grad av behovsstyrt drift for å få en mer effektiv utnyttelse av ressursene.
- Se på rutiner og retningslinjer for tildeling og utleie av kommunale boliger som er forutsigbar og rettferdig.
- Vurdere behov og omfang av kommunal bygningsmasse.

Mål

I økonomiplanperioden ønsker vi å sette søkelys på bærekraftmålene som er mest relevante sektor landbruk og tekniske tjenester. De overordnede målene er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel og konkretiseres her gjennom ulike delmål for perioden.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere forskjeller gjennom boligsosiale tiltak • Skape gode, sosiale møteplasser som reduserer økonomiske, sosiale og kulturelle skillelinjer i samfunnet • Øke mulighetene for sommerjobb til ungdom
Delmål for økonomiplanperioden	<p>I samarbeid med Boligkontor se på rutiner og retningslinjer for utleie og tildeling av kommunale boliger som er forutsigbar og rettferdig.</p> <p>Gjennom plan og byggesaksbehandling samt gjennomføring av kommunale bygge- og anleggstiltak, bidra til å tilrettelegge for, samt skape gode og sosiale møteplasser.</p> <p>Drift skal delta i «sommerfugl» ordning å ta inn ungdom på sommerjobb innenfor bygningsdrift og renhold.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Drive en forvaltning av sjøområdene våre som tar vare på fiskeressursene, men samtidig gir tilstrekkelig rom for akvakulturnæringen. • Utarbeide strategi for jordvern for å redusere omfanget av omdisponering av dyrkamark til et minimum og sikre at dyrkamark blir drevet på en bærekraftig måte. • Redusere matsvinn i egen organisasjon og stimulere til mindre matsvinn i samfunnet som helhet. • kommunen skal være en støttespiller og rådgiver for at de næringer som driver med matproduksjon kan være i forkant når det gjelder klimatilpasninger.
Delmål for økonomiplanperioden	<p>Ny arealplan og Landbruksplan skal bidra til sikre en effektiv og bærekraftig arealutnyttelse både til sjøs og på land, på en slik måte at vi legger til rette for å opprettholde eller øke Åfjord kommunes fremtidige matproduksjon.</p> <p>Aktiv veiledning og rådgivning, og i den grad det er mulig, sette vilkår ved overdragelser og konsesjonsbehandlinger som sikrer videre drift av matjord og gir fremtidige drivere forutsigbarhet.</p> <p>Jobbe tettere mot sjørelatert næring for å ivareta og sikre ulike interesser best mulig.</p>

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til gode bomiljø og et arbeidsliv som ivaretar helse og livskvalitet • Arbeide for å få flere innbyggere med høy kompetanse til å bosette seg, jobbe og leve i kommunen • Sette fokus på at høyere utdanning er viktig for Åfjord kommune og legge til rette for flere kompetansearbeidsplasser • Sørge for at alle skal være inkludert og likeverdige i arbeidslivet, gjennom både fysisk og psykisk tilrettelegging. • Bidra til å tiltrekke oss arbeidskraft til de jobbene som finnes. • Bidra til et velfungerende boligmarked der flest mulig får tilgang til egen bolig • Bidra til inkludering og forbygge diskriminering, gjennom å utrydde hatefulle ytringer og rasisme. • Skape trygge, utviklende og inkluderende arbeidsmiljø med ansatte som ambassadører. • Være en kunnskapsorganisasjon med en organisasjonskultur som er tilpasset kommunens behov og forventninger om utvikling og livslang læring
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom samarbeid med boligkontoret se på rutiner og retningslinjer for utleie og tildeling av kommunale boliger som er forutsigbar og rettferdig. • I forbindelse med rekruttering sikre en balansert kjønnsdeling med riktig kompetanse. • I forbindelse med planlegging og utførelse av nye bygg og anlegg, sørge for at universell utforming og tilgjengelighet blir ivaretatt.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom arbeid med tiltaksplan for vann og avløp, sikre god vannkvalitet og sikker vannforsyning for kommunens abonnenter. • Gjennom arealplanlegging og saksbehandling sikre at drikkevannskilder ikke utsettes for forurensning. • Stimulere til fornuftig og begrenset bruk av vann med drikkevannskvalitet. • Iverksette tiltak for utbedring av gamle avløpsanlegg slik at alle vannkilder tilfredsstiller krav i vannforskriften. Dette skal skje i tråd med hovedplan for avløp og tiltaksplan for spredt avløp. • Opprettholde en kompetent og effektiv driftsorganisasjon innenfor området vann og avløp.

Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide hovedplaner og tiltaksplaner for vann og avløp. • Jobbe med tiltaksplan for spred avløp. • Ha fokus på beredskapssikkerhet med tanke på å kunne levere rent vann også ved uforutsette hendelser
---------------------------------------	---

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for elektrifisering gjennom utbygging av god ladeinfrastruktur for transportmidler både til lands og til sjøs. • Legge til rette for at næringslivet kan fase ut bruk av fossil energi gjennom tilgang til nett og elektrisk kraft. • Stimulere til energisparing og energieffektivisering i egen organisasjon og i samfunnet for øvrig. • Legge til rette for videre utbygging av fornybar energi.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere vedlikeholdsladere for tjenestebiler ved kommunale institusjoner som har tjenestebiler med elektrisk drivlinje. • Ved utskifting av kommunale tjenestebiler innenfor drift, vil det bli anskaffet utslippsfrie kjøretøy for de tjenesteområdene der dette hensiktsmessig. • Vi skal fortsette å legge til rette for å gjennomføre energisparing i egne bygg, gjennom daglig drift og vedlikehold. • Gjennom plan og byggesaksbehandling, legge til rette for etablering av ladeinfrastruktur og fornybar energi. • Vurdere bruk av fornybarenergi som energikilder i alle nye offentlige bygg (Bl.a fjernvarme, solceller, varmepumpeløsninger mm.)

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Være en pådriver for å utbedre og utvikle infrastruktur innen vei, vann, avløp, kraftforsyning, bredbånd og gang- og sykkelveier, som tar hensyn til dyrkamark, naturmangfold og vannmiljø. • Bidra til å stimulere til en god ladeinfrastruktur for elektrifisert transport, både til lands og til sjøs.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Med utgangspunkt i ny arealplan og plan for naturmangfold, legge til rette for etablering av nødvendig infrastruktur for fremtidige behov og nyetableringer. • Se på mulighetene for å klargjøre gjeldende arealer avsatt til næringsformål, med hensyn til eventuell detaljregulering og etablering av nødvendig infrastruktur.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til utvikling av sosiale møteplasser for alle. • Legge til rette for et tydelig og tilgjengelig sentrum med gode tjenestetilbud og møteplasser samtidig som vi stimulerer til utvikling av mindre, lokale bygdesamfunn som viktige knutepunkter. • Bidra til et velfungerende boligmarked der flest mulig får tilgang til egen bolig, fortrinnsvis i nærheten av kollektivknutepunkt og offentlige servicefunksjoner. • Gjøre naturområder tilgjengelige, men på en slik måte at bruken skjer på naturens premisser. • Ta hensyn til framtidige klimaendringer ved framtidig planlegging og utbygging. • Hele tiden ha en oppdatert, helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse, for å sikre god beredskap og rask iverksetting av tiltak når truende situasjoner oppstår.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Med utgangspunkt i ny arealplan og plan for naturmangfold, skal vi kunne stimulere til og legge til rette for etablering av møteplasser, styrke lokale bygdesentrum, og håndtere konsekvenser av kommende klimaendringer. • Oppdatere overordnet Risiko og sårbarhets analyse, spesielt med hensyn til vannforsyning.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Så langt det er mulig redusere forbruket og øke graden av gjenbruk og gjenvinning i egen virksomhet og stimulere til det samme i samfunnet ellers. • Bidra til bedre ordninger til avfallshåndtering og kildesortering. • Minimere matsvinn i egen organisasjon og stimulere til det samme i samfunnet ellers.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ved ombygging og nybygg vurdere mulighet for størst mulig grad av gjenbruk av både bygningskomponenter og inventar. • Vi skal legge til rette for avfallshåndtering i kommunale bygg og institusjoner i tråd med føringer gitt av vårt interkommunale renovasjonsselskap, Fosen Renovasjon.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til elektrifisering av samfunnet og utfasing av bruken av fossilt brennstoff. • Gjennomføre energisparing og ENØK-tiltak i egen virksomhet og stimulere til det samme i samfunnet for øvrig. • Legge til rette for ytterligere produksjon av fornybar energi. • Øke bruk av klima- og miljøkrav i kommunens anbudsutlysninger, innkjøp og anskaffelser. • Skaffe til veie og gi informasjon om hvordan den enkelte kan bidra for klimagassreduksjon. • Ha en god arealforvaltning som tar vare på naturtyper som binder store mengder karbon. • Fortsette arbeidet mot å bli en klimasmart og bærekraftig kommune.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Ved utskifting av tjenestebiler vil det bli anskaffet nye utslippsfrie biler, på områder hvor dette er hensiktsmessig. • Etablere vedlikeholdslading ved offentlige institusjoner som har tjenestebiler. • Klargjør for ladepunkt i kommunale utleieboliger • Stille krav til energi og miljø ved anskaffelser • Ny arealplan, Landbruksplan og plan for naturmangfold, vil bidra til en god og bærekraftig arealforvaltning. • Aktiv rådgiving og veiledning i forhold til skogsdrift og nyplantning.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Legge vekt på hensynet til økosystemer og naturmangfoldet ved fremtidig utnyttelse av naturressurser og sørge for økosystemer med god tilstand som leverer oss økosystem-tjenester tilbake. • Stimulere til restaurering av påvirket natur. • Stimulere til tilpassede driftsformer som i størst mulig grad ivaretar naturmangfoldet og kulturlandskapet. • Stimulere til bekjempelse av fremmede arter. • Forhindre forurensning og forøpling av havet og støtte opp om strandryddingstiltak. • I utarbeidingen av kommuneplanens arealdel legge slik arealstrategien til grunn: <ul style="list-style-type: none"> ○ I størst mulig grad unngå inngrep i truede og sårbare naturtyper. ○ Sette av aktuelle områder for næringsvirksomhet der det er minst til skade for naturmangfoldet og andre interesser.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Forvalte sjøarealer på en god og bærekraftig måte i tråd med ny arealplan. • Forvalte areal i nær dialog med interessenter. • Fortsette å tilrettelegge for strandrydding.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Legge vekt på hensynet til økosystemer og naturmangfoldet ved fremtidig utnyttelse av naturressurser og sørge for økosystemer med god tilstand som leverer oss økosystemtjenester tilbake. • Stimulere til restaurering av påvirket natur. • Stimulere til tilpassede driftsformer som i størst mulig grad ivaretar naturmangfoldet og kulturlandskapet. • Stimulere til bekjempelse av fremmede arter. • I utarbeidelse av kommuneplanens arealdel legge slik arealstrategien til grunn: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sette av tilstrekkelig areal til nærings- og boligformål. ○ Videreutvikle et tydelig og tilgjengelig sentrum samtidig som mindre, lokale bygdesamfunn utvikles som viktige knutepunkter. ○ Vurdere om utbygde områder avsatt til fritidsbebyggelse skal videreføres. ○ Utarbeide arealregnskap som legges til grunn ved framtidig arealdisponering. ○ Ivareta naturmangfoldet og så langt det er mulig hindre nedbygging av utvalgte naturtyper og naturtyper som binder mye karbon. ○ Restriktiv holdning til nedbygging av strandsonen. ○ Tilstrebe en arealforvaltning som ikke utfordrer inngrepsfrie områder i Norge (INON) unødige. ○ Ta vare på kulturarven, kulturmiljø og kulturlandskap og hindre nedbygging av dyrket og dyrkbar mark. ○ Sikre viktige friluftsområder og ivareta vegetasjonsbeltet langs vassdrag.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Ny arealplan, Landbruksplan og plan for naturmangfold, vil bidra til en god og bærekraftig arealforvaltning. • Informere og stimulere til gjennomføring av SMIL-tiltak. • Aktiv rådgiving og veiledning i forhold til skogsdrift og nyplanting. • Aktivt følge opp Landbruksplanens tiltaksdel.

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for samskapende samfunnsutvikling som sikrer medvirkning, involvering og tillit med kommunen som en ledende part. • Bidra til at alle innbyggerne og samfunnsaktørene opplever tilhørighet, blir hørt og tar medansvar. • Invitere til et åpent samfunn med gode kommunikasjonskanaler og et språk som når hele befolkningen, også plattformer der ungdommen er.

	<ul style="list-style-type: none"> Utvikle, forenkle og forbedre våre tjenester ved å utnytte den digitale transformasjonen for å møte fremtidens behov, krav og forventninger.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> Ny kommuneplan er forankret hos innbyggere, regionale myndigheter, interessenter, lag og foreninger og internt. Med disse dokumentene som grunnlag har vi et godt utgangspunkt for en bærekraftig og godt forankret forvaltning. Aktivt følge opp Landbruksplanens tiltaksdel. Ved å ha gode og digitale løsninger med blant annet oppdaterte kart og matrikkel løsninger vil vi ha et godt kunnskapsgrunnlag i møte med interessenter. Ta i bruk digitale løsninger og verktøy i dialog med kommunens innbyggere for å sikre god og rask informasjon og tjenestetilbud.

Budsjett 2027

Sektor Landbruk og tekniske tjenester består av ansvarsserien 400 - 450. For kommende budsjettår foreslår administrasjonen følgende bevilgninger for ansvarsene i sektoren:

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
400	Fellestjenester landbruk og tekniske tjenester	1 447 838	1 535 674	1 537 118	-
410	Eiendom og drift	24 967 429	25 437 136	27 834 766	- 7 838
420	Drift VAR	- 3 033 510	- 1 625 000	- 1 451 618	3 283
421	Kommunale veier og havner mv.	12 470 134	12 469 701	14 236 610	407 686
430	Plan og byggesak	2 512 547	2 947 334	2 254 129	-
440	Brann- og redningstjeneste	9 036 702	9 565 147	9 640 157	-
450	Landbruk	2 693 087	4 429 471	4 283 051	-
		50 094 227	54 759 463	58 334 213	403 131

Sektoren har i 2026 hatt et relativt normalt driftsår, bortsett fra redusert bemanning innenfor ansvar 420, og merforbruk på energikostnader. Vi planlegger kommende år med ett ekstra årsverk i forhold til inneværende år. Dette årsverket fordeler seg med 50% på renhold og 50% på bygningsdrift. I tillegg er budsjettet for 2027 justert for å ivareta et høyere prisnivå på strøm og biovarme.

400 Fellestjenester

Her føres en andel av fagledernes lønn, dvs. den delen av stillingen som ikke kan belastes selvkostområdene nedenfor. Felleskostnadene utgjør 0,7 årsverk. I tillegg føres kommunens andel av brann/ teknisk vaktordning (70%) på dette ansvarsområdet. Det er ikke planlagt endringer i 2027.

410 Eiendom og drift

Området utgjør ca. 32 årsverk, hvorav ca. 18 årsverk på renhold, 13 årsverk på bygningsdrift, samt 1 årsverk på skjøtsel av grøntområder rundt kommunale bygg og anlegg. Det er økt med ett årsverk som fordeler seg ca. 50% på renhold og 50% på bygningsdrift.

420 Drift vann og avløp.

Området utgjør 8,2 årsverk. De fleste innfor drift deltar i en egen vaktordning for vannforsyningen. Det er ikke planlagt endringer i bemanning i løpet av 2027.

Stillingsbudsjettet sammen med planlagte investeringer utgjør grunnlaget for kommunale avgifter innenfor området. Gebyrene for vann og avløp 2027, foreslås justert i tråd med tiltaksplan for VA-prosjekter, og anbefalinger gitt av kommunenes selvkost rådgiver.

421 Drift av veier og havner

Området har i 2026 utgjort ca. 0,2 årsverk, og det planlegges ikke endringer i 2027. Vi drifter i liten grad kommunale veier selv, men benytter lokale maskinentreprenører til grusing, skraping, støvbinding, grøft rensk og kantklipp i sommerhalvåret i tillegg til brøyting strøing i vinterhalvåret. Det er ikke faste avtaler på sommersvedlikehold, her bestilles vedlikehold ut fra behov. Det skrives nye avtaler for vintervedlikehold høsten 2026. Ny avtale gjelder for perioden 2026 til 2031. De nye brøyteavtale har et vesentlig høyere kostnadsnivå enn foregående periode. Det er generelt lite interesse og konkurranse på brøyterodene, samt at kostnadene for maskiner og drivstoff har steget betraktelig de siste årene.

Det er ikke lagt opp til asfaltering eller annen oppgradering av kommunale veier over drift i 2027.

Åfjord kommune inngikk i 2021 avtale med Fosenterminalen Bessaker AS om drift av Fosen Kysthavn. Kommunale kaier på Monstad drives i egenregi sammen med Fosenvekst AS. Både ny kai på Monstad og kai på Løholmen har ISPS godkjenning, som kreves for å kunne ta imot båter fra internasjonale havner. Ved Roan havn ble det i 2025 etablert nye flytebrygger forbeholdt utleie til lokale fiskere, det kan bli aktuelt å endre på plassering av anlegget for å imøtekomme klage på plassering av bryggene. Det er ikke satt av midler til dette i drift for 2027. Gebyrregulativet for havner vil bli justert i tråd med sammenlignbare havner i nærområdet, og lagt på et nivå som også hensyntar lokale fiskeri interesser. Inntektsnivået på havnene forventes å gå noe ned i forhold til 2025, vi har enda ikke funnet en optimal måte og ivareta havnedrift for andre havner en Fosen kysthavn, men jobber med saken.

430 Plan, kart, byggesak, oppmåling og spredt avløp

Området har i 2026 utgjort ca. 7,5 årsverk. Åfjord kommune har avtale med Osen kommune om å utføre byggesak, plan, kart og oppmålingsarbeider tilsvarende 1,5. Det er ikke planlagt endringer i 2027.

Gebyrfastsettelse innenfor området er i prinsippet selvkost. Oppbygging av gebyrregulativ er i henhold til gjeldende Plan og bygningslov, og legges frem for kommunestyret for godkjenning i desember.

440 Brann og redning (teknisk vaktordning)

Ansvarsområdet gjelder kommunens brannberedskap. Kommunen har en 5-delt vaktordning hvor kostnadene fordeles 30/70 på henholdsvis Fosen brann og redningstjeneste og Åfjord kommune. I tillegg til brannberedskap har personene tilknyttet vaktordningen også beredskap i forhold til eventuelle hendelser på kommunale bygg og anlegg. Det er kun den delen som dekkes av Fosen Brann og redning (30%) som belastes dette ansvarsområdet. Det er ikke planlagt endringer i 2027.

450 Landbruk

Området har i 2026 utgjort ca. 2,5 årsverk. Det er Statsforvalteren som i stor grad legger føringer for enhetens arbeidsområder, gjennom forvaltning av ulike tilskuddsordninger. Det er ikke planlagt endringer i 2027.

Kultur, idrett og frivillighet

Introduksjon

Sektoren driver tjenesteyting, anleggsdrift, planarbeid og forvaltning av ulike kulturmiljø og tilskuddsordninger. Avdelingen drives i dag med totalt 13,4 årsverk.

Tjenester

Åfjord kulturskole drives i dag med 6 årsverk fordelt på 7 ansatte. Kulturskolen har passert 200 elever, og tilbyr desentralisert undervisning ved Brandsfjord skole og Stoksund oppvekstsenter. Kulturskolen har sin base på Å! og yter i tillegg tjenester til det frivillige kulturlivet, oppvekst- og helsesektoren.

Å! Badet drives med til sammen 4 årsverk. Ett årsverk går til Bademesterstillingen, og øvrige årsverk bemannes av badeverter i ulike stillingsstørrelser.

Åfjord folkebibliotek drives i dag med 2,5 årsverk fordelt på 5 ansatte. Hovedbiblioteket ligger på Å! Biblioteket driver i tillegg filialer ved Julie Næss-tunet og Stoksund oppvekstsenter.

Åfjord fritidsklubb drives i dag med 1 årsverk fordelt på to stillinger. I tillegg brukes lærlinger aktivt. Fritidsklubben har egne lokaler på Å! Klubben brukes flittig av barn og unge i Åfjord, og man opplever til tider at det er kan være trangt om plassen, særlig i sammenheng med matservering.

Kultur- og idrettsanlegg

Å! er et allsidig kulturbygg som rommer bad, kino, scene, fritidsklubb, kulturskole, bibliotek og restaurant. Huset tilbyr allsidige opplevelser, og fremstår som en attraktiv møteplass for et stadig økende antall brukere.

Å! Badet kan fremdeles vise til besøkstall som ligger godt over forventet nivå. Vi opplever samtidig at vi nærmer oss makskapasitet i forhold til brukernes ønsker. Å! Badet har tilbudt gratis bading for barn og unge med bostedsadresse i Åfjord.

Åfjordhallen eies og drives av Åfjord kommune. Hallen benyttes av skoler, barnehager og organisert idrett. Rehabiliteringen av skytebane og garderober er ferdigstilt.

Fotballhall, buldrom og squashbane eies og driftes av Åfjord kommune. Bygget brukes daglig av skoler og den organiserte idretten.

Åset stadion eies og driftes av Åfjord kommune. Banen er i daglig bruk av skole, idrettslag og uorganisert aktivitet. Tiden er inne for å planlegge nytt kunstgress på Åset. Den endelige investeringen estimeres til +/- 12.000.000 kr. Administrasjonen anbefaler å utsette investeringen til 2028. Utsettelsen begrunnes med flere store byggeprosjekter som til sammen bidrar til stor gjeldsbelastning. Åfjord kommune tilbyr gratis hall- og baneleie til barn og unge under 19 år.

Kulturmiljø

Jon Brygga eies av Åfjord kommune, men drives og forvaltes av Roan seglforening. Festeavgifter og materialkostnader til vedlikehold koster av kommunen.

Planlagt rehabilitering på Bakkastua og Johan Eian-stua, er gjennomført.

Prestegårdstunet drives og forvaltes av foreningen Prestegårdens venner. Åfjord kommune står som eier av bygningsmassen. Noe rehabiliteringsarbeid er gjennomført i løpet av inneværende år.

Frivillighet

Åfjord kommune har i dag to frivilligsentraler, lokalisert på Åmyra og Straum. Driften finansieres gjennom statlig støtte i kombinasjon med lokal finansiering.

Utfordringer

Kommuneplanens samfunnsdel har som mål å gjøre Åfjord kommune til en attraktiv kommune å bo, jobbe og leve i. Dersom vi skal nå dette målet, er vi avhengige av mennesker og kompetansen som kreves for å fylle de ulike rollene i samfunnet.

Arbeidsplasser og næringsliv er selvfølgelig viktig i denne sammenhengen, men det må i tillegg være tilbud som gjør livet utenfor jobb og skole attraktivt. Gode fritids- og kulturtilbud er på denne måten viktige faktorer som på sikt kan bidra til at folk også i framtida velger å leve livet i Åfjord kommune.

Strategier

Sektor for kultur idrett og frivillighet skal bevisst bruke kunst og kultur i arbeidet med steds- og samfunnsutvikling. Kommunen skal sørge for at kulturlivet og frivilligheten har forutsigbare rammer, slik at man opprettholder et bredt og allsidig kulturtilbud.

For å møte framtidens utfordringer må vi øke samarbeidet på tvers av sektorer og fagfelt i egen kommune. Etter hvert tvinges vi kanskje til å se utover dagens kommunegrenser.

Gjennom felles satsinger på kulturfeltet bygger vi sterkere fagmiljøer, øker kompetansen og skaper flere muligheter for deltakelse og aktivitet. Samtidig skal lokal identitet, engasjement og nærhet til innbyggerne være grunnlaget for utviklingen av levende lokalsamfunn.

Kunst, kultur og kreativitet er drivende krefter i seg selv, men er i tillegg avgjørende faktorer nå det gjelder å utvikle levende, inkluderende og bærekraftige lokalsamfunn. Langsiktige strategier og gode samarbeid vil bidra til å posisjonere oss i framtidens konkurranse om ressurser, kompetanse og mennesker.

Mål

Følgende bærekraftsmål er relevante for arbeidet i sektor kultur, idrett- og frivillighet. Overordnede mål er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel og deles opp i videre delmål for planperioden.

Bærekraftsmål	 1 UTRYDDE FATTIGDOM	 3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none">• Skape gode, sosiale møteplasser som reduserer økonomiske, sosiale og kulturelle skillelinjer i samfunnet og stimulere til deltakelse i frivillige organisasjoner og i kulturlivet.• Stimulere lag og foreninger som fokuserer på inkludering.• Arbeide systematisk med forebyggende tiltak på tvers av sektorer og faggrupper.• Stimulere både til utøvelse og tilbud om opplevelse av kunst og kultur som positivt bidrag til mental og fysisk helse.• Stimulere til og tilrettelegge for aktivitet for alle aldersgrupper.• Motarbeide sosiale ulikheter.	
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none">• Opprettholde og videreutvikle folkebiblioteket som en kunnskapsinstitusjon som bidrar til folkeopplysning og dannelse for befolkningen. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt, som tilbyr sine tjenester gratis for alle som bor i kommunen.• Utvikle tilskuddordninger som stimulerer til inkluderingsarbeid i lag og foreninger.	

	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde og videreutvikle et sektorovergripende folkehelsearbeid. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. • Sikre videre utviklingsarbeid rettet mot kunst- og kulturopplevelser. • Videreutvikle og skape nye allsidige tilbud som legger til rette for fysisk aktivitet for alle. • Opprettholde og utvikle ordninger som bidrar til å utjevne sosiale ulikheter i samfunnet. Dette være seg ordninger som gratis hall og baneleie, fritidskort, utstyrshenger m.m.
--	--

Bærekraftsmål	<div>4 GOD UTDANNING</div> <div>5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE</div>
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til bruk av kunst- og kultur i undervisningssammenheng og ha en kulturskole med godt og variert tilbud. • Sette fokus på at høyere utdanning er viktig for Åfjord kommune og legge til rette for flere kompetanse-arbeidsplasser.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde og utvikle et godt kulturskoletilbud i kommunen. Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. • Bygge kulturfaglig kunnskap og kompetanse. • Legge til rette for nye og kreative næringer som arkitektur, design, film, kunst og musikk m.m.

Bærekraftsmål	<div>10 MINDRE ULIKHET</div> <div>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN</div>
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • Benytte kultur- og organisasjonslivet som arenaer for likeverdig deltakelse på tvers av ulikheter. • Stimulere til utvikling av sosiale møteplasser for alle. • Bevisst bruke kunst og kultur i arbeidet med steds- og samfunnsutviklingen. Kommunen skal sørge for at kulturlivet har forutsigbare rammer, slik at et bredt og allsidig kulturtilbud opprettholdes. • Gjøre naturområder tilgjengelige, men på en slik måte at bruken skjer på naturens premisser.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde og utvikle et allsidig og inkluderende organisasjonsliv som har plass til alle. • Legge til rette for innbyggere som vil skape nye aktiviteter og fritidstilbud.

	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde økonomiske rammer som bidrar til utviklingsarbeid på kunst- og kulturfeltet. • Opprettholde og videreutvikle turområder på en bærekraftig måte, uten unødig slitasje på naturen.
--	--

Bærekraftsmål	
Overordnet mål	<ul style="list-style-type: none"> • forhindre forurensning og forurensning av havet og støtte opp om strandryddingstiltak. • Ta vare på kulturarven, kulturmiljø og kulturlandskap og hindre nedbygging av dyrket og dyrkbar mark.
Delmål for økonomiplanperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge og drifte kultur- og idrettsanlegg på en bærekraftig og miljøvennlig måte. • Ivareta og videreutvikle eksisterende kulturmiljø, slik at disse kan formidle kunnskap, identitet og opplevelser.

Budsjett 2027

Sektor for kultur, idrett- og frivillighet har vært, og er fremdeles i en omstillingsprosess. Sektoren mener å ha opprettholdt tjenestetilbudet uten at det har gått nevneverdig utover brukerne.

Det jobbes stadig med omstilling og utviklingsarbeid, der målet er å få best mulig effekt ut av gitte rammer. I Rådmannens forslag til budsjett fremmes det et forslag der sektoren samles under ett ansvar, med samlet budsjett og personalansvar for ansvarsserien 510 - 530 (kulturskole, aktivitetshus og bibliotek). Organiseringen av det nye ansvaret er en pågående prosess i samarbeid med involverte parter i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Ansvar	Tekst	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Herav økt avskr. 26/27
500	Kultur, idrett og frivillighet	5 378 305	5 742 656	5 199 700	- 186 163
505	Kulturenheten	-	-	16 965 858	-
510	Kulturskole	5 043 572	5 117 713	-	-
520	Aktivitetshus	7 976 842	9 433 940	-	-
530	Bibliotek	2 244 226	2 672 413	-	-
		20 642 945	22 966 722	22 165 558	- 186 163

Følgende ordninger foreslås videreført i budsjett 2027:

- Kommunalt driftstilskudd til frivilligsentraler, totalt kr 660.000 (kr. 330.000 pr Frivilligsentral).
- Søkbare kulturmidler, totalt kr. 500.000.
- Gratis basseng til barn og unge bosatt i kommunen.
- Gratis hall og baneleie til barn og unge under 19 år.

Investeringer

Rådmannens forslag til investeringsbudsjett 2027-2030 er oppdatert med anslag på påløpte kostnader i de største investeringsprosjektene som går fra 2026 til 2027. Dette være seg Brandsfjord skole og barnehage, Roan barnehage og Fosen Vekst. Med rammene det foreslås i 2027-budsjettet, vil de totale kostnadene for prosjektene fordele seg omtrent slik:

Investeringsbudsjett	2025	2026	2027	Total
Brandsfjord skole og barnehage	2 614 000	53 073 500	75 000 000	130 687 500
Roan barnehage	1 372 000	23 128 000	500 000	25 000 000
Fosen Vekst	3 037 000	61 963 000	5 000 000	70 000 000

Merk at deler av den opprinnelige rammen til Brandsfjord skole og barnehage er flyttet over til driftsregnskapet. Dette dreier seg om montering av brakker, leie av brakker og demontering av brakker. Dermed står vi igjen med en ramme på ca. 130,7 millioner som skal påløpe i investeringsregnskapet.

Rammen til oppgradering av fasader på den eldste delen av Åfjord helsesenter foreslås beholdt i 2028, slik utgangspunktet var fra i fjor. Det var i inneværende år bevilget kr. 6.250.000 til oppgradering av ventilasjonssystemet, SD-anlegg og heis. Oppgradering av heis foreslås tatt i 2027, i forbindelse med oppgradering av kjøkken ved samme sted. Dermed foreslås det at 1,3 millioner av 2026-budsjettet flyttes over til 2027, og øremerkes heis. Det foreslås videre å bevilge inntil 11 millioner kroner til nytt kjøkken ved helsesenteret. Kjøkkenet er av slik karakter at det må gjøres noe, uavhengig av skolemat-prosjektet. Det vil også være klokt å gjøre grepene med tanke på beredskap, da både kjøll- og frysekapasiteten vil øke betraktelig.

Det foreslås videre å innføre en fast post til IT-investeringer. Dette vil i all hovedsak gå ut på rullering av PCer, med tilhørende utstyr. Foreslått ramme er på kr. 1.000.000 årlig.

Postene til helseinvesteringer, PC-utstyr skole, Åfjords andel av IT-investeringer utført av Fosen IKT, infrastrukturmidler og oppgradering av eksisterende bygningsmasse foreslås videreført som de foreligger i 2026. I tillegg foreslås det at slutføringen av opparbeidelsen av lagerareal, Monstad blir utført i 2027 som tidligere planlagt.

Grunnet et oppdatert kostnadsoverslag for maling av Åfjord kirke, der kostnaden dobles i forhold til avsatt ramme, foreslås det inntil videre å utsette prosjekt steingjerde ved Roan kirke. Midlene dette frigjør foreslås overført til maling av Åfjord kirke. Indirekte foreslås det med dette i tillegg å overføre ubrukte midler avsatt til maling Åfjord kirke, fra 2026 og over til 2027.

Gitt tidligere diskusjon i budsjettokumentet ser rådmannen det som hensiktsmessig å komme i gang med planleggingen av omsorgsboliger i Åfjord sentrum allerede i 2027. Det avsettes inntil kr. 1.000.000 til formålet. Det foreslås videre byggestart i 2028, med antatt ferdigstillelse mot slutten av 2029. Gjennom tilskuddsordninger i Husbanken kan man få omtrent kr. 2.000.000 i tilskudd for hver omsorgsleilighet man bygger. Som et utgangspunkt er det budsjettet med kr. 40.000.000 i inntekt fra denne tilskuddsordningen. Hvilket tilsvarer 20 leiligheter.

For VAR-investeringer er tiltaksplanen oppdatert. Det spesifiseres i tabellen på neste side hvilke prosjekter som er foreslått utført for hvert av årene i økonomiplanperioden.

For årene som kommer foreslås det å justere rammen til Tangen-prosjektet noe ned i 2028. Midlene dette frigjør foreslås å legges på rammen til nytt kunstgress, Åset stadion. Det foreslås å bevilge midler til oppgradering av veier og plasser (asfalt-prosjektet) i 2028 og 2030.

Det bemerkes at det gjennomgående ligger kr. 2.000.000 i investeringsinntekt under betegnelsen tilskudd fra andre. Dette er Åfjord kommunes andel av inntekter fra tomtesalg, Åsmundvatnet.

Investeringsbudsjett 2027-2030

Med bakgrunn i ovennevnte foreslår rådmannen følgende investeringer i økonomiplanperioden:

Investeringsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
Åfjord helsesenter - eldste del	1 300 000	18 750 000		
Kunstgress Åset stadion		12 000 000		
Tangen		3 000 000		
Omsorgsboliger Åfjord sentrum	1 000 000	10 000 000	75 000 000	5 000 000
IT-investering Åfjord kommune	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kjøkken helsesenter	11 000 000			
VAR-investeringer*	19 502 400	20 737 000	12 701 000	20 573 000
EK-tilskudd KLP	1 700 000	1 810 000	1 930 000	2 000 000
Helseinvesteringer	650 000	650 000	650 000	650 000
IT-investeringer Fosen IKT/Åfjord kommune	400 000	400 000	400 000	400 000
Infrastruktur / tilrettelegging	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Oppgradering av bygninger/grøntareal	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Åfjord kirke - maling	1 670 000			
Tregjerde Roan kirke		489 500		
Steingjerde Roan kirke				
Oppgradering av veier og plasser		5 000 000		5 000 000
PC-utstyr skole	650 000	650 000	650 000	650 000
Lagerareal vindkraft - Monstad	5 500 000			
Tidligere vedtatte investeringer som går inn i 2027-2030				
Brandsfjord skole og barnehage	75 000 000			
Roan barnehage	500 000			
Fosen Vekst	5 000 000			
Sum investeringsutgift	129 872 400	79 486 500	97 331 000	40 273 000
*Spesifikasjon VAR-investeringer:	2027	2028	2029	2030
Inntaksledning Prestvatnet, Roan vannverk	8 640 000			
Sammenkobling, Grøttingen vannverk	2 688 000			
Avløppspumpestasjon, Åset	2 880 000			
Slamavskiller, Herfjord	1 920 000			
Grunnvannsanlegg, Sumstad vannverk	3 172 400	4 280 000		
Vann og avløpsanlegg, Bessaker	202 000	7 577 000	706 000	4 128 000
Utvidelse, Bjerkan VBA		1 008 000	4 133 000	2 822 000
VBA, Hopstad		3 936 000		
VBA, Straum		3 936 000		
Pumpestasjon, Roan			5 040 000	
Vann og avløpsanlegg, Hongsand			2 822 000	4 335 000
Høydebasseng, Stokkøy				7 224 000
Renseanlegg, Åfjord sentrum				2 064 000
Sum VAR-investeringsutgift	19 502 400	20 737 000	12 701 000	20 573 000

Investeringsbudsjett – finansiering per prosjekt

Detaljert finansieringsforslag per prosjekt, med oppsummerende finansieringstabell

Investeringsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
Åfjord helsesenter - eldste del	1 300 000	18 750 000		
Tilskudd fra andre	0	0		
EK-finansiering	1 040 000	15 000 000		
MVA-komp	260 000	3 750 000		
Kunstgress Åset stadion		12 000 000		
EK-finansiering		9 600 000		
MVA-komp		2 400 000		
Tangen		3 000 000		
EK-finansiering		2 400 000		
MVA-komp		600 000		
Omsorgsboliger Åfjord sentrum	1 000 000	10 000 000	75 000 000	5 000 000
EK-finansiering	800 000	8 000 000	20 000 000	4 000 000
Tilskudd fra andre	0	0	40 000 000	0
MVA-komp	200 000	2 000 000	15 000 000	1 000 000
IT-investeringer Åfjord kommune	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tilskudd fra andre	300 000	190 000	70 000	0
EK-finansiering	500 000	610 000	730 000	800 000
MVA-komp	200 000	200 000	200 000	200 000
Kjøkken helsesenter	11 000 000			
EK-finansiering	8 800 000			
MVA-komp	2 200 000			
VAR-investeringer	19 502 400	20 737 000	12 701 000	20 573 000
Lån	19 502 400	20 737 000	12 701 000	20 573 000
EK-tilskudd KLP	1 700 000	1 810 000	1 930 000	2 000 000
Tilskudd fra andre	1 700 000	1 810 000	1 930 000	2 000 000
Helseinvesteringer	650 000	650 000	650 000	650 000
EK-finansiering	520 000	520 000	520 000	520 000
MVA-komp	130 000	130 000	130 000	130 000
IT-investeringer Fosen IKT	400 000	400 000	400 000	400 000
EK-finansiering	320 000	320 000	320 000	320 000
MVA-komp	80 000	80 000	80 000	80 000
Infrastruktur/tilrettelegging	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
EK-finansiering	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
MVA-komp	500 000	500 000	500 000	500 000
Oppgradering av bygninger/grøntareal	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
EK-finansiering	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
MVA-komp	500 000	500 000	500 000	500 000
Åfjord kirke - maling	1 670 000			
EK-finansiering	1 336 000			
MVA-komp	334 000			
Tregjerde Roan kirke		489 500		
EK-finansiering		391 600		
MVA-komp		97 900		

Steingjerde Roan kirke	EK-finansiering				
	MVA-komp				
Oppgradering av veier og plasser			5 000 000		5 000 000
	EK-finansiering		4 000 000		4 000 000
	MVA-komp		1 000 000		1 000 000
PC-utstyr skole		650 000	650 000	650 000	650 000
	EK-finansiering	520 000	520 000	520 000	520 000
	MVA-komp	130 000	130 000	130 000	130 000
Lagerareal vindkraft - Monstad		5 500 000			
	EK-finansiering	4 400 000			
	MVA-komp	1 100 000			
Brandsfjord skole og barnehage		75 000 000			
	Lån	35 000 000			
	Ubrukte lånemidler	25 000 000			
	MVA-komp	15 000 000			
Roan barnehage		500 000			
	EK-finansiering	400 000			
	MVA-komp	100 000			
Fosen Vekst		5 000 000			
	EK-finansiering	4 000 000			
	MVA-komp	1 000 000			
Total investering		129 872 400	79 486 500	97 331 000	40 273 000

Oppsummert foreslås ovennevnte prosjekter finansiert på følgende måte (se for øvrig §5-5 under kapittel for forskriftstabeller)

	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Total investering	129 872 400	79 486 500	97 331 000	40 273 000
Lån	- 35 000 000	-	-	-
Lån (VAR)	- 19 502 400	- 20 737 000	- 12 701 000	- 20 573 000
Ubrukte lånemidler	- 25 000 000	-	-	-
Overføring fra drift - overskudd	- 66 454	- 30 066 454	- 66 454	- 14 160 000
Overføring fra drift - bruk av disp.fond	- 26 569 546	- 15 295 146	- 26 023 546	-
Tilskudd fra andre	- 2 000 000	- 2 000 000	- 42 000 000	- 2 000 000
MVA-komp	- 21 734 000	- 11 387 900	- 16 540 000	- 3 540 000
Total finansiering	- 129 872 400	- 79 486 500	- 97 331 000	- 40 273 000
<i>Kontroll</i>	-	-	-	-

Forskriftstabeller

§5-4 1.ledd – bevilgningsoversikt drift

§5-4. Bevilgningsoversikt drift - 1.ledd	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Rammetilskudd	-255 007 000	-265 441 000	-279 515 000	-279 515 000	-279 515 000	-279 515 000
Inntekts- og formuesskatt	-153 612 000	-165 746 000	-173 729 000	-173 729 000	-173 729 000	-173 729 000
Eiendomsskatt	-64 028 000	-62 100 000	-75 750 000	-75 750 000	-75 750 000	-60 750 000
Andre generelle driftsinntekter	-91 776 000	-132 440 000	-88 040 000	-118 040 000	-88 040 000	-118 040 000
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-564 423 000	-625 727 000	-617 034 000	-647 034 000	-617 034 000	-632 034 000
Sum bevilgninger drift, netto	467 316 000	505 445 275	530 677 546	527 677 546	527 677 546	527 677 546
Avskrivninger	44 540 000	46 237 307	45 988 547	45 988 547	45 988 547	45 988 547
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	511 856 000	551 682 582	576 666 093	573 666 093	573 666 093	573 666 093
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-52 567 000	-74 044 418	-40 367 907	-73 367 907	-43 367 907	-58 367 907
Renteinntekter	-18 799 000	-13 840 000	-12 940 000	-12 940 000	-12 940 000	-12 940 000
Utbytter	-7 732 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	57 397 000	56 850 000	57 300 000	57 300 000	57 300 000	57 300 000
Avdrag på lån	50 597 000	51 500 000	49 650 000	49 650 000	49 650 000	49 650 000
NETTO FINANSUTGIFTER	81 463 000	86 790 000	86 290 000	86 290 000	86 290 000	86 290 000
Motpost avskrivninger	-44 540 000	-46 237 307	-45 988 547	-45 988 547	-45 988 547	-45 988 547
NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 643 000	-33 491 725	-66 454	-33 066 454	-3 066 454	-18 066 454
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	14 567 000	66 411 600	26 636 000	45 361 600	26 090 000	14 160 000
Avsetninger til bundne driftsfond	5 013 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-3 326 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 000 000	0	0	3 000 000	3 000 000	3 906 454
Bruk av disposisjonsfond	-20 611 000	-32 919 875	-26 569 546	-15 295 146	-26 023 546	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISP. ELLER DEKNING AV NTO. DRIFTSRESULTAT	15 643 000	33 491 725	66 454	33 066 454	3 066 454	18 066 454
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

§5-4 2.ledd – bevilgning til budsjettområdene

§5-4 2.ledd - Bevilgning til budsjettområdene		Regnskap 2025 - eks. avskrivninger	Budsjett 2026 - eks. avskrivninger	Budsjett 2027 - eks. avskrivninger	Avskrivninger 2027	Sektorbudsjett 2027 ink. avskriv.	Budsjett 2028 - eks. avskrivninger	Budsjett 2029 - eks. avskrivninger	Budsjett 2030 - eks. avskrivninger
Ansvar	Tekst								
001	Politisk styring	4 891 000	5 662 134	5 895 996	-	5 895 996	5 895 996	5 895 996	5 895 996
100-120	Fellestjenester	53 096 000	74 418 833	76 085 286	8 347 082	84 432 368	76 085 286	76 085 286	76 085 286
200-290	Oppvekst	132 567 000	144 452 820	153 633 644	9 159 033	162 792 677	150 633 644	150 633 644	150 633 644
300-340	Helse og velferd	200 269 000	200 128 850	216 356 705	6 234 674	222 591 379	216 356 705	216 356 705	216 356 705
400-450	Landbruk og tekniske tj.	35 026 000	39 117 537	42 289 156	16 045 057	58 334 213	42 289 156	42 289 156	42 289 156
500-530	Kultur, idrett og frivillighet	13 780 000	16 577 858	15 962 857	6 202 701	22 165 558	15 962 857	15 962 857	15 962 857
700-999	Finans	27 687 000	25 087 243	20 453 902	-	20 453 902	20 453 902	20 453 902	20 453 902
		467 316 000	505 445 275	530 677 546	45 988 547	576 666 093	527 677 546	527 677 546	527 677 546

§5-5 – bevilgningsoversikt investering

§5-5. Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Investeringer i varige driftsmidler	62 810 000	206 702 000	126 502 400	77 187 000	95 401 000	38 273 000
Tilskudd til andres investeringer	1 354 000	1 289 500	1 670 000	489 500	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	1 609 000	1 640 000	1 700 000	1 810 000	1 930 000	2 000 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	65 773 000	209 631 500	129 872 400	79 486 500	97 331 000	40 273 000
Kompensasjon for MVA	-9 213 000	-38 847 900	-21 734 000	-11 387 900	-16 540 000	-3 540 000
Tilskudd fra andre	-8 174 000	-5 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-42 000 000	-2 000 000
Salg av varige driftsmidler	-8 011 000	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-381 000	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån egne midler	-2 716 000	0	0	0	0	0
Bruk av ubrukte lånemidler	-21 520 000	-63 112 000	-25 000 000	0	0	0
Bruk av lån	0	-35 000 000	-54 502 400	-20 737 000	-12 701 000	-20 573 000
Sum investeringsinntekter	-50 016 000	-141 959 900	-103 236 400	-34 124 900	-71 241 000	-26 113 000
Videreutlån	6 337 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-6 025 000	-13 000 000	-12 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 455 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Mottatte avdrag på lån til videreutlån	-5 804 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000
Netto utgifter videreutlån	-1 037 000	7 000 000	8 000 000	0	0	0
Overføring fra drift	-14 567 000	-66 411 600	-26 636 000	-45 361 600	-26 090 000	-14 160 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 348 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-312 000	-7 000 000	-8 000 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 190 000	-1 260 000	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket tap	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-14 720 000	-74 671 600	-34 636 000	-45 361 600	-26 090 000	-14 160 000
Fremført til inndekning senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

§5-6 – økonomisk oversikt drift

§5-6. Økonomisk oversikt drift	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Rammetilskudd	-255 007 000	-265 441 000	-279 515 000	-279 515 000	-279 515 000	-279 515 000
Inntekts- og formuesskatt	-153 612 000	-165 746 000	-173 729 000	-173 729 000	-173 729 000	-173 729 000
Eiendomsskatt	-64 028 000	-62 100 000	-75 750 000	-75 750 000	-75 750 000	-60 750 000
Andre skatteinntekter	-47 199 000	-47 790 000	-51 890 000	-51 890 000	-51 890 000	-51 890 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-44 577 000	-84 650 000	-36 150 000	-66 150 000	-36 150 000	-66 150 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-87 064 000	-72 601 353	-68 322 781	-68 322 781	-68 322 781	-68 322 781
Brukerbetalinger	-21 132 000	-17 258 000	-20 023 000	-20 023 000	-20 023 000	-20 023 000
Salgs- og leieinntekter	-67 379 000	-61 203 172	-68 579 000	-68 579 000	-68 579 000	-68 579 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	-739 998 000	-776 789 525	-773 958 781	-803 958 781	-773 958 781	-788 958 781
Lønnsutgifter	341 974 000	344 489 556	374 989 577	374 989 577	374 989 577	374 989 577
Sosiale utgifter	72 088 000	77 990 945	77 100 556	77 100 556	77 100 556	77 100 556
Kjøp av varer og tjenester	185 858 000	187 910 079	200 696 934	197 696 934	197 696 934	197 696 934
Overføringer og tilskudd til andre	42 971 000	46 117 220	34 815 260	34 815 260	34 815 260	34 815 260
Avskrivninger	44 540 000	46 237 307	45 988 547	45 988 547	45 988 547	45 988 547
SUM DRIFTSUTGIFTER	687 431 000	702 745 107	733 590 874	730 590 874	730 590 874	730 590 874
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-52 567 000	-74 044 418	-40 367 907	-73 367 907	-43 367 907	-58 367 907
Renteinntekter	-18 799 000	-13 840 000	-12 940 000	-12 940 000	-12 940 000	-12 940 000
Utbytter	-7 732 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000	-7 720 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	57 397 000	56 850 000	57 300 000	57 300 000	57 300 000	57 300 000
Avdrag på lån	50 597 000	51 500 000	49 650 000	49 650 000	49 650 000	49 650 000
NETTO FINANSUTGIFTER	81 463 000	86 790 000	86 290 000	86 290 000	86 290 000	86 290 000
Motpost avskrivninger	-44 540 000	-46 237 307	-45 988 547	-45 988 547	-45 988 547	-45 988 547
NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 643 000	-33 491 725	-66 454	-33 066 454	-3 066 454	-18 066 454
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	14 567 000	66 411 600	26 636 000	45 361 600	26 090 000	14 160 000
Avsetninger til bundne driftsfond	5 013 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-3 326 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 000 000	0	0	3 000 000	3 000 000	3 906 454
Bruk av disposisjonsfond	-20 611 000	-32 919 875	-26 569 546	-15 295 146	-26 023 546	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISP. ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	15 643 000	33 491 725	66 454	33 066 454	3 066 454	18 066 454
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0